

POZSGAI ZSOLT

Szeretlek, cirkusz

Tragikomédia két részben

Szereplők

STEFI HERRGOTT, cirkuszigazgató, ötvenéves
ISABELLE HERRGOTT, a felesége, negyvenéves, szép asszony
JUANITA HERRGOTT, a lányuk, tizenöt éves
HILDA HERRGOTT, tizenkilenc éves
GYÖRGY, huszonegy éves
GYULA, harminckett éves főhadnagy, félkarú
PALI, huszonhárom éves, katonaszökevény
MARIA, cseléd, negyvenöt-ötven éves parasztasszony
CARMENSITA, negyven év körüli férfi, mutatványos, nőimitátor
WACHLER ÚR, impresszárió
MONTAVETTI, erőművész
ORVOS
KÁPLÁN
CIRKUSZI PORONDMUNKÁSOK:.. KATONÁK

Történik: Magyarországon, egy dunántúli kisvárosban, az első világháború idején

I. FELVONÁS 1. jelenet

Stefi Herrgott öltözősátra, egyben lakhelye tavasszal. Már a nézők gyülekezése alatt Mária egy széken ülve mereven néz ki a bejárati függönyön át. Ahogy mennek le a nézőtéri fények, úgy erősödik a színpad mögül a közönség zaja. Taps, hatalmas ováció. Megjelenik Stefi

STEFI (az öltözőasztalához ül, hátradől) A kis béka...! Micsoda kis béka!
MÁRIA Ó, istenem, istenem... Sikerült? Sikerült?
STEFI Te itt vagy, Mária? Nem jöttél ki megnézni?
MÁRIA Annyira féltem, nagyságos úr!
STEFI Úgy mosolygott közben... mintha... mintha egy gombot kellene csak fölvarrnia... Egyszerűen nem érdekli... Micsoda béka! Mária!

Mária ügyet sem vet rá, kifut

Mária! A szentségít... Mária!
MARIA (visszafut) Üvölsön csak, nagyságos úr! Üvölsön csak!
Istenem! Micsoda nap!
STEFI A köpenyemet!!!
MARIA Sokra viszi még ez a kislány... nagyon sokra... Bárcsak megérhetném... (Kifut)

Stefi szólani akar, de csak legyint. Befut Montavetti, odaszalad Stefihez

MONTAVETTI (ragyogó arccal) Jó!

Nézik egymást

STEFI Tetszett, mi? Add ide a köpenyemet!
MONTAVETTI Ezt meg! Ezt meg ám, hej!
STEFI Bekerült egy kis munkámba. Megrándult a karom.
MONTAVETTI Ez a lány... szép... nagyon...
STEFI Te csak ne kujtorogj körülötte, mert megfojtalak a láncaiddal.

MONTAVETTI Gyönyörű... (Kifut) STEFI
Csupa idegbeteg van körülöttem.

Beront egy kis cirkuszi szabadcsapat. Juanita, Hilda, Carmensita, Mária, Isabelle, utóbbi félreül az ágyra

JUANITA (odafut Stefihez) Köszönöm, papa.
STEFI Nekem semmit. Magad csináltad.
JUANITA De nélkülöd semmit. semmit sem...
STEFI Elég a nyavalygásból!
CARMENSITA Mindenki vendégem ma este a női lakosztályban!
(Stefihez) Nem akar bevenni a számba, főnök? Akkor nemcsak a szájukat táthatnák a nézőtéren, hanem röhöghetnek is!
Fölmászok én is magukhoz a kupolába! A három Herrgott és a Másfél Carmensita! Micsoda szám lenne!
STEFI Kifelé! Nőimitátorokat nem tűrik a sátramban! (Megvetően) Mutatványos!
CARMENSITA Miért utál ez engem annyira? (Juanitához) Nagyszerű voltál, szívem! Három karikán keresztül! Micsoda ugrás! Tudod, hol láttam ezt? Barcelonában, az ezredfordulós cirkusztalálkozáson... de az nem sikerült. Lezuhant a szerencsétlen.
JUANITA Köszönöm, Carmensita bácsi. A jókedved nélkül biztos nem ment volna.

MONTAVETTI (Juanita elé áll) Aha!
HILDA (átöleli a húgát) Gratulálok. te majom! Csak ugrájl át a három karikán! Belerokkansz, aztán mutogathatod magad, mint torzszülöttet...

JUANITA Hilda, olyan szép ez a nap...!
HILDA A nap, az szép! De nézz körül! Ugrálsz itt feleslegesen, világszámokat csinálsz - ezeknek?! Meg ennek a közönségnek?! Felesleges! Azért... örültem, mikor elkaptalak... (Stefihez) Nekem mikor csinálsz egy világszámot, papa? Velem nem törödsz, mert én nem lólok folyton a nyakadon, mint ez a veréb?
STEFI Mi ez a társulati gyűlés? Egyedül mennek ki a tevék a fináléra?! Takarodni kifelé, ingyenélők! Naplopók! Az utolsó húzza be a függönnyt maga után! Öltözöm! Hol a köpenyem?!

Juanita csöndet csinál, leveszi Stefi köpenyét a fogasról, rádobja az apjára, mind ráugrik

JUANITA Legyőztük, igazgató úr!
STEFI (küszködik a köpeny alatt) Abbahagyni!!
CARMENSITA Gázsiemelést! Gázsiemelést!
MONTAVETTI Most! Most!
STEFI Az anyátok...!
CARMENSITA Megharapott! Megharapta a bokámat! Veszett lettem!

Stefi felugrik, a köpenyével veri ki az embereket a sátorból, mind kifut, Isabelle marad csak a sarokban, az ágy szélén ülve

STEFI (magának) Elkapattam őket... a szentségít. A fejemre nőnek...
ISABELLE (csendesesen) Megint jött egy.
STEFI (meglepődik) Mi az, te itt vagy?
ISABELLE Megint egy. De ezt már nem hagyom.
STEFI Te nem mégy be a fináléra?
ISABELLE Nem.
STEFI És a tevéid? Ki viszi be a tevéket?

Isabelle nem válaszol

(Játszik, válaszol magának) Hogyhogy ki, drágám? Ennyi év után betalálnak maguktól is... meg aztán olyan vékonyak és erőtlenekek, hogy egyedül úgy sem jutnának messzire. (Saját hangján) Ja, drágám, háború van. (Ehrátoztatott hangon) Ne gyere ezzel! Mindig ezzel jössz! Bezzeg Torinóban a Ferrani Cirkuszban... apámnál borjúvesét reggeliztek a tevék...

ISABELLE Fejezd be.
STEFI (*sóhaj*) Mit akar?
ISABELLE Amit a többi. Bujkálni.
STEFI A lányod ünnepe... legalább ott lehetnél a végén.
ISABELLE Nagyon szépen kérek, küldd el.
STEFI Micsoda ugrás volt! Ahogy földobtam, ahogy elengedtem, éreztem, hogy sikerülni fog! Ez a lány ura a levegőnek, minden helyzetben, igazi Herrgott légtornász! Micsoda biztonsággal csinálta... Apád, ha látná... ha három évnél sűrűbben látogatna meg minket...
ISABELLE Hagyd békén apámat. Te csak ne hozakodj elő apámmal. Ezt a számot Juanita ma csinálta utóljára. Veszélyes.
STEFI Mi a bajod?
ISABELLE Nem fogom végignézni minden este, hogy a lányom az életével játszik.
STEFI A lányod? A lányunk!
ISABELLE En vesződtem vele eddig. Neked csak attól kezdve volt fontos, hogy fölvihetted a trapézra. Neked csak azért fontos, hogy ezzel az örültséggel behozza a pénzt a kasszába. Törődél vele azelőtt? Tíz évig nem is volt apja! Még a születése sem érdekelt, még arra se voltál kíváncsi! Még a születésére se jöttél le a kupolából! Előadás volt! Cirkusz volt! Szüljék reggel, akkor ráérsz.
STEFI Mondj, amit akarsz. Én beamegyek. Ezt a számot pedig nem csináljuk minden este. Csak a nagyobb városokban.
ISABELLE Ahol több a bevétel.
STEFI Úgy van.

Csőnd

ISABELLE Ezt a katonát pedig elküldöd.
STEFI Ne erőlködj. Tudod, hogy hiába.
ISABELLE Elküldöd, vagy én hagyjak itt. Választhatsz.
STEFI Menj el te.
MÁRIA (*bejön*) Itt van... a fiú.
STEFI Van még időm?
MÁRIA Egy kicsi. Még Carmensita van a porondon.
STEFI Akkor engedd be.
ISABELLE Stefi, ne játssz velem...
STEFI Unalmas játék lenne.
GYÖRGY (*bejön*) Igazgató úr!
ISABELLE (*felnevet*) „Igazgató úr!” Ott áll. Ez az.
STEFI Menj ki.
ISABELLE Nem megyek.
STEFI Rendben. (*A fiúhoz*) Ki küldött?
GYÖRGY Senki. Kernay Palival beszéltem, aki itt porondmester... Ismerem. Együtt voltunk kiképzésen. Egyébként is földim. Apám birtokán dolgozott.
STEFI Nocsak.
GYÖRGY Ne féljén tőlem. Én nem árulom el őt. Én is ugyanúgy... Csak titokban beszéltünk... Én is megszöktem a frontról.

Csőnd

STEFI Mihez értesz?
GYÖRGY Repülő voltam.
STEFI Légtornász?
GYÖRGY Nem, felderítő repülő az olasz fronton.
STEFI Ilyen fiatalon?
GYÖRGY Sajnos.
STEFI Es most?
GYÖRGY Veszélyes errefelé bujkálni... meg munka kell. Senki nem fogad be. Semmim és senkim nincs. Éhes vagyok.
ISABELLE Minta többi... most jön az ismerős szöveg: ha nem ad enni, feljelentem, hogy szökött katonákat rejteget...
GYÖRGY Isten velük, asszonyom. Rossz helyen járok. Tovább megyek. Talán az éjjel még átérek... még átjutok a folyón... Elnézésüket kérem... (*Indulni akar*)
STEFI Maradjon. Ne itt kakaskodjon. Várja meg, amíg visszajövök. Nem tud senki róla, hogy itt van?
GYÖRGY Nem. Az éjjel jöttem.
STEFI Rendben. Várjon meg. (*Kimegy Máriával*)
ISABELLE (*kis csőnd után*) Sok olaszt ölt meg?
GYÖRGY Tessék?
ISABELLE A fronton. Hol volt?
GYÖRGY Triesztnél.
ISABELLE Sok olaszt ölt meg?
GYÖRGY Igen... sajnos, sokat.
ISABELLE En olasz vagyok. A híres Ferrani családból. Nagy cirkusz-család. Hallott róla?
GYÖRGY (*zavarba jön*) Ezt... nem mondta a Pali. Hogy maga olasz. Es ahogy beszél... nem gondolhattam...

ISABELLE Ahogy beszélek? Ez egy ilyen pálya, fiam. Alkalmazkodik az ember. Apám tízéves koromban adott, el egy magyar társulatnak. Ez itt így megy. Adják-veszik az embert. Nem sokban különbözik a maga pályájától, legfeljebb itt nem ölnek. Legalábbis nem úgy... De én olaszul gondolkodom, és olaszul átkozom meg azt a napot, amely erre a földre rúgott... Igen! Kitűnő az akcentusom!
GYÖRGY Sajnálom, asszonyom...
ISABELLE A Ferrani családnak négy utazócirkusza volta háború előtt. Amerikában is voltunk. Apám légtornász volt. Ferrano Ferrani. Százhusz állat. Ezek elpusztultak. Például Triesztnél. De apám talpra állt. Ez a cirkusz is félig olasz. Ha leszámítjuk Stefit. Ő a fél.
GYÖRGY Sajnálom, asszonyom. Háború van.
ISABELLE En nem öltem meg senkit még. Es nem kéredeztem be alamizsnáért senki idegenhez. Az ellenséghez főleg nem.
GYÖRGY Azt hiszem, most már nem számít, ki melyik oldalon áll.
ISABELLE Hát mi számít?
GYÖRGY A borzalom. Az iszony. Az emberi tetemek. Az ember, ahogy újra állattá válik...
ISABELLE Utólag már könnyű filozofálni.
GYÖRGY Parancsra harcoltam, mint mindenki. Ha nem teszem, főbe ölnek.
ISABELLE Gyenge kifogás. Senkit sem lehet olyasmire kényszeríteni, amit nem akar. Legalábbis nálunk, olaszoknál.
GYÖRGY Téved, asszonyom. Lehet.

Csőnd

ISABELLE Meddig akar itt maradni?
GYÖRGY Talán eljuthatok magukkal Pestre.
ISABELLE És miért tegyük meg ezt magának? Miért vigyük magunkkal?
GYÖRGY Nem tudom. Azt mondják, az igazgató úr jó ember.
ISABELLE Mit fizet érte? Mit ad érte? Azon kívül, hogy halomra lőtte a honfitársaimat?
GYÖRGY Nem vagyok szegény, asszonyom, legalábbis, ha hazakerülök...
ISABELLE És addig?
GYÖRGY Addig dolgozom itt. Minden munkát elvégzek. Ha igazolják, hogy artista vagyok. Az artisták nem frontkötélesek.
ISABELLE Eddig nem. De meglehetősen rosszul áll az olasz háború, nem? Hiába ölik őket a magukfajták, mintha nem akarnának el-fogyni, ugye?
GYÖRGY Valóban vesztesre állunk... ezért is...
ISABELLE Ezért is szökött meg. Maga úri családból való.
GYÖRGY Igen.
ISABELLE Látszik. És lealacsonyítja magát egy harmadrangú vándorcirkuszhoz segítségért. Sajnálom, fiatalember. Tele vagyunk. Őrülünk, ha állataink nem pusztulnak éhen. Magunk már csak ritkán eszünk. De az állatnak enni kell. Belőlük élünk.
GYÖRGY Én megszerzem a magamét.
ISABELLE Kötve hiszem. Menjen tovább ma éjjel. Maga bajt hoz ránk.
GYÖRGY Miből gondolja?
ISABELLE Megérezem.
GYÖRGY (*halkan*) Magának asszonyom, bánata van. Maga olasz, és én maguk ellen harcoltam. Mert nem láttam semmit. De abbahagytam és jóváteszem, mihelyt Isten engedi.
ISABELLE Bánatom van! Honnan veszi?
GYÖRGY Az ember a szemével nem tud hazudni.
ISABELLE (*felnevet*) Gyönyörű. Ez nyilván egy kis dalocskából van, amit a fronton énekelnek. A beszélő szemről, meg a baka babájáról, akit ölelget.
GYÖRGY (*elmosolyodik*) Valóban... tényleg egy buta dalban van... Tudja, a fronton minden sokkal... egyszerűbb, mint ahogy előtte gondolta volna az ember. Mindent el lehet mondani két szóban, és mindennek csak egy értelme van. Eltűnnek a különbözőségek. A virágnak gyökere, szára, levele, virágja van. Ez a front. A háború. Nincs színe, illata, formája, jelentése. Minta parancs: a virág gyökér, szár, levél, bimbó. Ilyen egyszerű. A szem pedig beszél. A magáé is. Az ellenségé is, akit közelharcban halálra sebzünk.
ISABELLE Nem tudtam, hogy repülőgépekkel is részt vesznek közelharcban...
GYÖRGY Mindegy az. Kioldod a bombát, és látod az arcokat, a szemeket. Belül. Ez rosszabb.
ISABELLE Én nem tudom sajnálni magát.
GYÖRGY Nem is azért mondtam. De azóta... azóta nem tudok másra gondolni...
ISABELLE Azóta? Mióta?

Bejön Stefi és Mária

És ha rájönnek, hogy szökött katonákat rejtegetünk, befellegzett. Én ugyan utálom ezt a cirkuszt, de ez a helyzetet semmit sem változtat. STEFI *(nem törődik vele)* Ért valamire?

GYÖRGY Otthon a lovakat ápoltam.

STEFI Lovakat? Az majdnem olyan, mint a tevé. Négy lába van.

ISABELLE Nem járulok hozzá, hogy fölvedd.

STEFI Ápolni fogja a tevéket. A nagyságos asszony idomított állatait. Pénzt nem kap, kosztot ugyanazt, amit a tevé. Ez a kockacukorra nem vonatkozik. Már ha tudok valakivel cserélni kockacukorra a városban. Ez van.

GYÖRGY Köszönöm, igazgató úr.

STEFI Látjátok? Ez egy illedelmes gyerek! Fiam, ebben a bazárban engem senki sem hív igazgató úrnak, de magának megengedem. Jólesik. Sőt kötelezővé teszem. Ezek után mindenki köteles igazgató úrnak szólítani. *(Isabelle-hez)* Még te is.

ISABELLE „Igazgató úr”. Tudja, fiam, az igazgatók azén időmben artisták voltak, nem ilyen kihízott vásári mutatványosok. És lószámot csináltak elegánsan, csillagostorral. De ez még ma is a kupolában dobálgatja a lányait. Amíg valamelyiket el nem engedi egyszer. A hájjával meg a rossz derekával. Persze jobb is így. Úgy áll-na rajta a csillagostor, mint verében a nyakkendő.

STEFI Ha pedig nem látott még tevé, jól nézze meg a nagyságos asszonyt, és bátran menjen hátra az istállókhöz. Nem fogja eltéveszteni.

ISABELLE Stefi, messzire mégy...

STEFI De bejöhet ide is aludni, ha akar. Majd én olyankor kimegyek. A nagyságos asszony marad. Elég jól tartja még magát, nem gondolja? Ja, egy Ferrani lány! Az még a sírban is vigyáz a tartására, a vonalaira!

GYÖRGY Nagyon kérem, igazgató úr...

STEFI Nem tőlem ilyen ám! Mi már régóta nem érintkezünk egymással. Mielőtt még arra gondolna, hogy a szerelemtől maradt ilyen szép. De hogy mitől? Rejtély. De talán magától még jobban megfiatalodik.

ISABELLE Fejezd be!!!

STEFI Később együtt idomíthatják a tevéket. Hátha tudnak fejtenéni is. Mit szól hozzá?

GYÖRGY *(hirtelen)* Azt hiszem... előttem ezt nem helyes... Ha lehet, hagyjon ki ebből. Felvett, és végzem a dolgomat. Köszönet érte. Semmi több.

STEFI Ejha!

GYÖRGY *(Máriához)* Segítene nekem, asszonyom?

MÁRIA *(örül, hogy kimehet)* Boldogan, boldogan, fiatalúr.

György biccent, kimegy Máriával

STEFI Ez valami nagy úrnak a gyermeke. Elkényeztetett úrikölyök. Még hasznunkra lehet a családja. Még hálások is lehetnek, hogy megmentjük a fiúkat, nem gondold? Csak föl kell javítani. Sápadt. Mintha állandóan lázas lenne. Te, ebbe még sok pénz lehet, mi?

ISABELLE Ezt még nagyon meg fogod bántani. Bajt hoz ránk. STEFI Nyithatnál egy jósdát is, előadások után szép pénzt hozna.

Isabelle indul kifelé

(Csöndesen) Nagyon megbántottad Juanitát.

ISABELLE *(megáll az ajtóban)* Kezdi! Megint kezdi!

STEFI A fináléban mindenki gratulált neki... a publikum előtt.

ISABELLE A publikum előtt! Hány nyüves, koszos paraszt volt itt ma este? Tíz? Húsz?

STEFI Az mindegy. Eljöttek. Bejöhettél és hazudhattál volna egy mosolyt legalább azzal a gyönyörű száddal. Legalább éreztetnéd vele, hogy van anyja, és olyan anyja van, aki büszke rá. Kell neki, nagyon, gyerekek még.

ISABELLE Ennek már soha nem lesz vége!

STEFI Miért van ez így? Irigyled a boldogságát? Te? Az anyja?

ISABELLE Nem erről van szó.

STEFI Hát miről van szó?

ISABELLE Félted. Ennyi az egész.

STEFI Te? A Ferrani lány? Félted a sikertől a gyereket? Még ha egy szatóc lányt vettem volna el, biz' isten megérteném. Nekem a nagyapám is artista volt, neked is. Neked nem féltened kell, hanem segíteni. Hogy holnap is olyan biztosan ugorjon, mint ma. Mert ez egy ilyen pálya, tetszik tudni! Ha kételkedsz magadban, ha nem vagy biztos az erődben, ott fön, tíz méter magasban, akkor leesel, érted?

ISABELLE Ezért van ott a háló.

STEFI A háló igen! A háló a közönségnek van ott, nem nekünk! Egy igazi artistának a hálóba esni rosszabb, mintha nem is lenne. ISABELLE Nincs szükségem kioktatásra.

STEFI Hát próbálj meg örülni, vele együtt, jó? Kérjelek meg rá? Erre téged kérni kell? Hát akkor én kérlek, idenézz, térdre állva kérlek, hogy ma este örülj! Velünk együtt!

ISABELLE Szánalmas vagy. Soha nem kellett volna hozzád mennem. STEFI Ne erről beszélj! A lányod világszámot csinál! Egy hónap, és Pesten leszünk. a Ligetben! Ma itt volt Wachler, a pesti impresszárió! Nem érdekel?

ISABELLE A lányom testén keresztül! Semmire se mennél nélküle! STEFI Nekem már tanítanom kell, én már öreg vagyok! Meg kell tanítanom Juanitát szeretni a cirkuszt! Mert neki ez lesz az élete!

ISABELLE Valamikor nekem is az volt. A cirkusz. De nem ez.

STEFI Neked soha nem volt az életed. Nem is lesz. Ha akartad volna, már régen elmehettél volna. Apádhoz vagy bárhová. De még ehhez is gyáva voltál.

ISABELLE Nem miattad maradtam itt.

STEFI Próbálj meg egyszer őszinte lenni magadhoz. Tudom, fáj, hogy a lányod túltett rajtad! De ismerek anyákat, akik ennek örülnének... és ha ama esti ünnepet elrontod... én... megfojtalak...

Benéz Mária

(Felüvölt) Mi van?!

MÁRIA Bontják a hálót, ha jönne, Stefi úr...

STEFI A hálót... jó, megyek, Mária... Te meg ehhez tartsd magad!

Kimegy, Mária marad, pakolja Stefi ruháit

ISABELLE Mária!

MÁRIA Igen, asszonyom!

ISABELLE Te gyűlölsz engem, Mária, és én nem tudom, hogy miért.

MÁRIA En katolikus vagyok, asszonyom, nem gyűlölök senkit.

ISABELLE Ti összefogtatok ellenem. Ti azt akarátok, hogy én elmenjek innét.

MÁRIA Nem hiszem, asszonyom. A teveszám jó.

ISABELLE Olyan vagy, mint a gazdád! En nem a tevékről, hanem az életemről beszélek!

MÁRIA Mindegy az.

ISABELLE Segíts nekem, Mária. Én jó ember vagyok.

MÁRIA Stefi úr is az.

ISABELLE Legyél... a barátnőm...

MÁRIA Azt nem lehet.

ISABELLE Miért nem?

MÁRIA Mert a nagyságos asszony úrinő, én meg egyszerű parasztaszóny vagyok... voltam. Mi nem értenék meg egymást. ISABELLE De én így egyedül... megbolondulok.

MÁRIA Nem adják azt olyan könnyen.

ISABELLE Hogyan?

MÁRIA Isten kegyelme a bolondulás. Azt ki kell érdemelni. Meg kell szolgálni. Hiszen a bolond nem látja, mi van körülte. A bolond - bolond. Az.

ISABELLE Mitől lettél te ilyen hideg, érzéketlen, Mária?

MÁRIA A nagyságos asszony pedig szép. Nagyon szép. Sokkal szebb, mint én. Meg sem érdemli a nagyságos úr. De ha már így alakult, hát becsüljék meg egymást.

ISABELLE Gondolod, hogy Stefi... a nagyságos úr bánná, ha itthagynám?

MÁRIA Bánná. Én tudom.

Bejön Stefi, Wachler úr, Juanita

STEFI Mária! Hozz poharakat! Üljön le, Wachler úr, vagy talán mégse, bemutatom... a feleségem, mióta a teveszámot csinálja, elfelejtett mosolyogni. De örül ennek, Wachler úr!

WACHLER Hódolatom, asszonyom. Csodálatos volt, amit művelt a tevével, ritkán látni ilyen színvonalas számot. Persze a Ferrani család egyik tagjától ez nem igazán meglepetés...

ISABELLE A Ferrani család...

STEFI *(közbevet)* Imádja a tevéket, mint itt mindenki, amit csinál... Drágám, Wachler úr ideig utazott, hogy lásson minket...

WACHLER Ez túlzás, Stefi Herrgott, a rokonaimnál voltam a városban, de örültem, hogy láthattam önöket... a háború miatt nehéz helyzetbe került a fővárosi cirkusz is... de világszámokat nem hagyunk heverni a vándortársulatoknál, és... nos, az ön lánya, Stefi Herrgott, olyat tud, amit kevesen Európában. Nagyon szívesen látnánk a Városligetben... a teveszámmal együtt, természetesen.

ISABELLE A teveszámmal együtt. Nagyon kedves.

STEFI Nos, Wachler úr, ön cirkuszi ember. Igazi művész, ön megért minket. A társulat nem nagy, valamikor... mindegy már. Nekem itt van a zenekar, három ember. az erőművész, a nőimitátor, a majom-idomár és az istállófiúk, porondmester... Nélkülük ezek az emberek éhen pusztulnának. Háború van, Wachler úr, ezeket az embereket nem hagyhatom a sorsukra. Ha szerződtenet akar, őket is föl kell vennie. Nélkülük nem megy.

WACHLER Szerződésről még korai lenne beszélni... de ezt természetesen figyelembe vesszük. Meg aztán én ebben egyedül nem döntetek. Mikor érnek Pestre?
STEFI Úgy egy hónap múlva.
WACHLER Várni fogom magukat. *(Juanitához)* Gratulálók, kislány. Magának Pesten nagyszerű élete lehetne... és még olyan fiatal. Nagyon, nagyon szép volt ez az ugrás. *(Veszi a kalapját)* És a teveszám is... gratulálók, asszonyom...
STEFI Meg akarta nézni az istállókat is...
WACHLER Hogyne, persze...
STEFI Végigkísérem.
WACHLER Hölgyeim!

Stefi és Wachler ki

JUANITA Anya... nem vagy jól?
ISABELLE Miből gondolod?
JUANITA Nem jöttél ki a fináléra... pedig mindenki ott volt, még az istállófiúk is...
ISABELLE Nem tudtam, mert...
JUANITA *(hozzáfut, a térdét átöleli)* Én nagyon szeretem apát... nagyszerű ember, ugye?
ISABELLE Az. Nagy művész.
JUANITA Igen. Művész. És semmi más nem érdekli. Ilyen szeretnék én is lenni.
ISABELLE Lehetsz, még lehetsz.
JUANITA És most megyünk Pestre! Megmondta a papa, hogy így lesz! Hogy egyszer a Városligetben fogunk fellépni, együtt!
ISABELLE Megmondta.
JUANITA Es úgy is lesz. Aztán már nem állunk meg. Bécs, Párizs, Amerika... Te voltál Amerikában, igaz?
ISABELLE Igen. Egyszer apám elvitt, mielőtt te születél, egyszer vissza akart vinni a Ferrani társulathoz... és akkor elvitt... istenem, Amerika, ott az emberek...
JUANITA *(nem engedi befejezni)* De te visszajöttél! Milyen jó, hogy visszajöttél.
ISABELLE Te is... te is voltál velem... itt voltál bennem, kislányom, apám megtudta és visszakergetett...
JUANITA *(egészen más foglalkoztatja, gépiesen)* Te szegény... de kell keresni egy új fogót... a papa már nem bírja sokáig... ma is, amikor elkapott, láttam az arcán...
ISABELLE A dereka... nem a régi már.
JUANITA Betaníthatnánk valamelyik katonát, nem? Talán ezt az új istállófiút... a papa nagyszerű, nagyszerű ember, ugye? Hogy segít rajtuk. Hogy mindenkin segít.
ISABELLE Igen. Apád az... kislányom, nagyon szeretnék elmondani valamit neked...
JUANITA De az új számhoz új ruha is kell! Mária már varrja nekem, az ám, meg is nézem, hogy áll, nem haragszol? Majd beszélgetünk máskor, annyi időnk van, majd elmeséled máskor, jó?
ISABELLE Menjél, persze. Majd máskor. Nagyon sok időnk van. *(Megsimogatja a lánya arcát, az mosolyogva, boldogan kifut)*

Közjáték változás alatt

Hilda, Gyula ünnepi katonatiszti ruhában

GYULA Kisasszony!
HILDA Maga üzent be értem?
GYULA Igen, kisasszony, bátorkodtam...
HILDA Gyorsan, mert nem érek rá, ünnepelünk... jé, maga katona!
GYULA Főhadnagy vagyok, kisasszony.
HILDA És mit akar?
GYULA Láttam magát a porondon. Az ezredemmel a közelben állomásozunk.
HILDA Ez nagyon érdekes.
GYULA Gondoltam, egy italra a szállóba átkísérhetem.
HILDA Egy italra? A szállóba? Milyen szállóba?
GYULA Ahol a tiszték megszálltak, a város főterén.
HILDA Szállóba?! Minek néz maga engem?
GYULA Kisasszony, a szándékaim abszolúte tisztességesek...
HILDA No hiszen! Maguk arról híresek.
GYULA Kisasszony, én főúri családból származom, és kikérem magamnak...
HILDA Kikéri magának! Kihivat, aztán még kiabál!
GYULA Én már több este itt voltam, és magát... hogy úgy mondjam, kiválasztottam, és bátorkodom megkérni...
HILDA Kiválasztott? Egy szállodai csevegésre! És egyáltalán így akar ölelgetni lányokat? Hol a bal keze? Mi ez az üres kabátujj? GYULA A bal kezemet a fronton vesztettem el, és megkérem...

HILDA Maga ne kérjen meg semmire. Szép kis tiszt! Hiányzik az egyik karja! Nem csoda, ha elveszítjük a háborút! Ne haragudjon, nem bántani akarom! Maga belémszeretett, ez rendes dolog. Legyünk barátok. Van nekem itt a cirkuszban katonám, ha nem is tiszt. Ő is volt a fronton.
GYULA Ez nagyon érdekes.
HILDA De ő fiatal. Maga se vén még, de nem hozzám való. Válasszon ki másit! És most futok! Juanita tiszteletére pezsgőt bontunk. Az ég áldja, főhadnagy úr!

2. jelenet

Porond, előadás után. Pali és György, később Stefi

GYÖRGY Nem hittem volna, hogy tudok még beszélgetni valakivel is.
PALI *(lelkesen)* Miért nem?
GYÖRGY Bujkálók. Egy hónapja bujkálók. Eszem a füvet, meg amit találok.
PALI *(még lelkesebben)* Itt jó lesz, itt jó.
GYÖRGY Mióta vagy Herrgottnál?
PALI *(boldogan)* Három hónapja. Azelőtt sokan voltunk... katonaszökevények, de aztán... a többiek loptak meg ittak. Nem bírták ezt az életet. De én bírom!
GYÖRGY Mit nem bírtak?
PALI *(hadarva)* Stefi elzavarta őket. Kevés a bevétel, kevés az étel. De én maradtam. Rám szüksége van.
GYÖRGY Anyádék? Apád? Mi van velük?
PALI *(vidáman)* Anyám meghalt... Fiatalúr! Micsoda életünk lesz, most hogy jött! Ketten, mi? Tetszik? Tetszik itt?
GYÖRGY Ne fiatalurazz, Pali! Ott... kint más ember lettem.
PALI Ha meg tetszik engedni...
GYÖRGY Megtetszem.
PALI Majd később lesz magának is sátra. Én is eleinte a tevéknél aludtam. Főleg télen, akkor hideg volt. A tevé meg jó meleg volt.
GYÖRGY Meleg... az, tényleg.
PALI Milyen volt az első éjszaka?
GYÖRGY Ültem az istálló előtt, és fölfelé néztem.
PALI Miért nem megy haza?
GYÖRGY Apám kitagadott. Hogy megszöktem. Nem bírta el az a fene nagy családi becsület. Még talán meg is ölet, ha előkerülök. És te?
PALI *(nevet)* Én nem megyek!
GYÖRGY Miért?
PALI Na, találja ki!
GYÖRGY Nincs pénzed.
PALI Az nincs. De nem azért.
GYÖRGY Hát?
PALI Az előbb... tudja, amit akartak velem az már... meg a fiúk, még a kiképzésen, hogy elvisznek oda... ahova maguk jártak, de én nem mentem soha, és... tudja! A piros lámpás házba! Á, de én nem mentem!
GYÖRGY Beszélj világosabban.
PALI Az előbb egy órája... itt a porondon
GYÖRGY Micsoda?
PALI Megvót! Érti?
GYÖRGY Nem értem.

Pali mutogat

Te?! Te magadévá tettél egy nőt? Te, aki soha nem jöttél el a szalomba...
PALI Nem szeretem a futó kapcsolatokat. Ez most komoly.
GYÖRGY Es... hogyan?
PALI Hogyan? Hogyan!? Mondtam neki, ide most gyere be te! Bejött! Vetkőzz, mondom neki, vetkőzz az anyád teddide-teddoda! Az meg csak egyre szégyenlődik! Mondom neki: most az enyém leszel!
GYÖRGY És ellenállt?
PALI Cefetül. De legyőztem, hát ki a férfi itt?
GYÖRGY Hát ez az! Kí?!
PALI *(súgja)* Gyerek lesz!
GYÖRGY Honnan veszed?
PALI Hát én... nagyon azon vótam...
GYÖRGY És ki az, te?
PALI Az titok. Az ő érdekében.
GYÖRGY Pali, te ekkora bika lettél! Hogy ezt a fiúk nem láthatják! Ezt meg kell ünnepelni! Van valami innivalód?
PALI Pálinka nincs... de van szesz! Egy üveggel az istállóban! Azzal kell bedörgölni a nagyságos asszony tevéinek a hónalját, a gombásodás, meg a tetük miatt! Jó az! Alkohol! Féltretem belőle! A nagyságos asszony meg mindig kérdi: miért vakaróznak annyit a tevék?

Mondom, mert fogytán a szer! Meg különben is, háború van, mitől ne vakarózzanak? Erre szokott rendelni még! Külföldről! Jó nő, mi? GYÖRGY Kicsoda?

PALI Hát a nagyságos asszony.

GYÖRGY Jó. Meg szép lányai vannak.

Palira bámul, az zavarba jön tőle

FALI (*idegesen*) Á! Kevés az! Azok még csak olyan gyermekfélék.

GYÖRGY De az egyik különösen szép.

PALI (*elkomorodik*) Szép az. Szép az mind a kettő.

GYÖRGY Azért van különbség...

PALI Nincs különbség! Melyik tetszik a fiatalúnak?

GYÖRGY A kisebbik.

PALI Na, hála istennek...

GYÖRGY Az olyan, hogy az ember... szeretné a lányává fogadni, nem?

PALI A kisebbik, mi? A lányává, mi? Hej, az áldóját!

Bejön Stefi

STEFI Az előbb hátul jártam az istállóban.

PALI Hehe.

STEFI Szügyig járnak az állatok a szarban.

FALI Hehe.

STEFI Én nem nevetnék ezen.

PALI Stefi bácsi... szeretnék beszélni magával...

STEFI En nem. En tiszta istállót szeretnék.

FALI Mint férfi... a férfival...

STEFI Ez eleve reménytelen. Tégy le róla.

GYÖRGY (*rákacsint Palira*) Megyek. Majd én kitararítom a ganét. Te meg Pali, keményen! Csak keményen! Keményen! (*Kimegy*) STEFI Miről beszél ez?

PALI Stefi bátyám! Én tudom, hogy én nem. De a szüleim tisztessége... és szerény, de biztos jövedelemmel rendelkeznek... kis ház, kis kert, kis szilvás, pár hód föld...

STEFI Mi van?!

PALI Szegény, de becsületes emberek...

STEFI Kicsoda?!

PALI A szüleim.

STEFI Mi közöm hozzá?

FALI Semmi... eddig semmi. Most azonban... én szeretném megkérni a kezét... (*Erősen Stefi-re néz, az vissza*)

STEFI Nős vagyok, sajnálom, fiam.

PALI Hehe. A Hildáét persze.

STEFI Hoztál új fűrészpont a fatelepről?

PALI Hogy kicsodát?

STEFI Új fűrészpont. Holnap estére! Hoztál?

PALI Hoztam.

STEFI Mennyit?

FALI Négy zsákkal.

STEFI Négygyel?! Legalább hússzal kellett volna!

FALI Nem volt neki több, Stefi úr, háború van...

STEFI Pénzért se lett volna?

PALI Pénzért, persze. Lett volna száz is. De így, hitelbe, belépőért csak négy. Rohadt világ ez. Nem tisztelik a művészeket. Az én falumba, ha cirkusz jött, hát megvendégtük őket.

STEFI Reggel visszamégy és hozol. Itta pénz... vagy várj! Majd reggel megkapod, mert még elisod az éjjel.

PALI Es mi legyen... a lánnyal?

STEFI Szereted?

PALI Igen.

STEFI Nem adom.

PALI Miért?

STEFI Hilda artista. És kész. Nem feleség, nem anya. Légtornász. Te meg parasztgyerek vagy. Az se baj, de nem illik hozzád. Nekünk csak itt jó. Várhat főúri palota., hívhat kastély. Még egy becsületes család is, mint a tiéd. Bár ez ritka. Mi akkor is maradunk, kenyéren és vízen. Érted?

PALI Igen.

STEFI Nem érted. Ezt csak az értheti, aki szereti a cirkuszt, aki szerelmes ebbe a porondba. Az artistának a porond a férje.

PALI De a nagyságos Stefi úrnak is van felesége.

STEFI Látszólag van. Ne vitatkozz velem, fiam.

PALI De Hilda egyszer... kiöregszik... nem ugrálhat ott fönn örökké.

STEFI Ha kiöregszik a kupolából, meghal. Mint mi valamennyien.

PALI Ezt most nem értem pontosan.

STEFI Nem baj. De ha kiöregszik a kupolából, viheted.

PALI (*nyel egyet*) Rendben van, Stefi bátyám.

STEFI (*hirtelen komolyan*) Nem élnék jól. Hilda csak a porondra gondolna. Csak a cirkuszra gondolna. Még akkor is, ha most úgy is látja, jobb lenne nálatok.

PALI Igen, rendben.

STEFI A fűrészpont meg...

PALI Rendben. Rendben lesz minden, Stefi úr... Stefi úr! Én megvárom ám! Megvárom...

3. jelenet

Juanita sátra előtt. Carmensita, Montavetti, Juanita, később György, Mária, Hilda

CARMENSITA Juanita, lelkem, ülj oda középre. te leszel a publikum!

Megmutatom neked az új számunkat, érdekel?

JUANITA Veled, Montavetti?

MONTAVETTI Aha. Új szám! Új!

CARMENSITA Nincs még teljesen kész... de ha megnéznéd, és szólnál a papádnak... vagyis előbb megmutatjuk, persze. Nincs még kész. Ez a barom nem akar énekelni.

MONTAVETTI Nem énekelni.

CARMENSITA Szakítja szét a testén minden este a láncokat! De nekem? Nekem minden este mást kell kitalálnom! Ugyanannyi gázsiért! Hát szabad ezt? A francba, félrecsúszott a mellem...

JUANITA Gyönyörű vagy, Carmensita bácsi!

CARMENSITA Úgy gondolod? Nos, gyülekezik a közönség. Erre, erre, nagyságos asszonyom... aj, az uram eltűnt valahol a tömegben, nála van ajegyem... pereg! pereg! van pereg!... ki engedte be az utca-kölyköket... jaj de jó a hajad, drágám, tisztára mint az igazi... lépjen le a lábamról, maga katlankirály... csönd lesz már végre?

Montavetti röhög

Én megjelenek középen, mint Carmen, kivillantom a gyönyörű combjaimat és azt mondom: hol az a bika?

MONTAVETTI Aha! Aha!

CARMENSITA Mit aha?

MONTAVETTI Hát hol? Hát hol?

CARMENSITA Te vagy a bika, te szerencsétlen! Nem emlékszel?

MONTAVETTI Bika?

CARMENSITA Még nem jössz be, csak kintről énekel: „Carmen, csak egy szavadra várunk, Carmen...” Istenem, valaha zenetanár voltam...

Montavetti röhög

JUANITA Nem fog ez menni, Carmensita bácsi. Montavetti nem érti, amit mond.

CARMENSITA Nem érti? Ma, amikor mára tarajos sült is lehet idomítani? Pont ezt a hülyét nem lehet rávenni, hogy elénekeljen két sort?

JUANITA Ne mondjon rá ilyet, ne bántsa a mackómat. CARMENSITA

A maga agyatlan mackójának bikává kéne változni.

Be-jössz a bi-ka-szarv-val a fe-je-den...

MONTAVETTI (Juanitának) Aha! Aha!

CARMENSITA És fel-ök-lelsz há-tul-ról! A va-la-gam-ba...

MONTAVETTI A galamb! A galamb!

CARMENSITA Mire én azt mondom, hátra sem nézve: Á, Juan, te itt?

Es elkezdem énekelni, miközben riszálom a fenekemet a szarvodon...

GYÖRGY (belép) Hivatott, kisasszony?

CARMENSITA „Hivatott, kisasszony?!“ Micsoda modor! Gyere, te tuskó, jól leégettél megint.

JUANITA Gyakoroljátok még, Carmensita bácsi. Én majd szólok a papának, nézze meg, ha kész.

CARMENSITA Á, nem szeret, Az nem szeret engem.

JUANITA Téged mindenki szeret, Carmensita bácsi.

CARMENSITA Na, gyere, te elfuserált tehén... (Kirugdossa Montavettit)

GYÖRGY Hivatott, kisasszony?

JUANITA Nem. Szóltam Máriának, kérje meg, nézzen be hozzám. Ez pedig, mint látja, egy ócska lakósátor, és nem egy kastély fogadóterme. Hát tessék úgy viselkedni.

GYÖRGY Nekem ez a kastély legszebb szobája.

JUANITA Akkor is. Itt pedig nem kisasszonyok vannak, hanem szegény, de becsületes, lelkes lányok. Akik nem szeretik, ha csúfolódnak velük.

GYÖRGY Nem csúfolódom, kisa...

JUANITA Juanita. Ennyi. Vagy ha az igazi nevemre kíváncsi, Erzsi vagyok. Juanita a művésznevem. De maga igazgatózza a papát, hát én is megengedem, hogy a művésznevemen szólítson.

GYÖRGY Ez csodálatos...

JUANITA Szerintem is. Valami spanyol név. (Csönd. Juanita elővesz egy papírlapot) Maga írta ezt?

GYÖRGY Igen.

JUANITA És hogy került a párnámra?
GYÖRGY Míg maga a porondon volt, beloptam ide.
JUANITA Belopódzik a kislányok hálószobájába. Mint egy kocsi! Ettől kezdve... félnem kell magától?
GYÖRGY Félnie? Tőlem?
JUANITA Bármikor belopózhat ide. Például akkor is, ha itt vagyok. Maga úrféle. Azt hiszi, bármit megtehet a szegény lányokkal. Hát téved. Még akkor is, ha ilyen szépen fésüli azt az egyébként nem létező bajszát.
GYÖRGY Tőlem nem kell félnie.
JUANITA Mind azt mondja. Nagyon kérem, ne dúlja fel a sátramat és a holmimat. Tőlem nincs mit elvenni. *(Kinyitja a papírlapot)* Ez meg valami vers?
GYÖRGY Olyasmi.
JUANITA Verseket főleg ne csempésszen be ide. Ha akar valamit, mondja meg a szemembe. De ne most. Fáradt vagyok. Maga tevépucoló, én meg artista. Más lányok sátrát se dúlja fel, mert meg fogom tudni. Itt különben is, valaki már régóta lop...

GYÖRGY Juanita!
JUANITA ... még a végén magára fogják.
GYÖRGY Szeretném, ha megértené...
JUANITA Nem értek meg semmit. Kell még beszélgetnünk egymással?
GYÖRGY Én örökkéig elbeszélgetnék...
JUANITA En pedig már unom.
GYÖRGY Adj vissza a verset.
JUANITA Nem adom. Így könnyű. Visszaadom, maga meg becsempézi másvalaki ágyába. Egészen addig, míg céljához nem ér. Így legalább kénytelen írni egy másikat. Megnehezítem a dolgát. *(Kikélt)* Mária! Mária! Egyébként ő itt alszik a mellettem levő sátorban. Hallani fogja, ha maga rám támad, és szól a papának, az pedig fejbe költintja az első sor balközéppel.

Mária belép

Mária! Kísérje ki a tevépucoló fiatalurat.
MÁRIA Hogy kicsodát?
GYÖRGY Jó éjszakát, kisasszony. *(Kifut)*
JUANITA Helyes fiú, nem?
MÁRIA Az. Szép ember.
JUANITA Csak kicsit beképzelt.
MÁRIA Mert úr.
JUANITA Drága Mária, ide ülsz ma este mellém, úgy, mint kislány-koromban, ha szépen kérek?
MÁRIA Hiszen kislány vagy ma is, te.
JUANITA Már nem. Megcsináltam a hármas karikaugrást. Felöttem.
MÁRIA Akkor mér?
JUANITA Mert szerelmes vagyok...
MÁRIA Ebbe?
JUANITA Hú, nagyon!
MÁRIA Hát... nem mondom...
JUANITA Voltál te is szerelmes, Mária?
MÁRIA Mindenkinek kijut az. De engem elkerültek az ilyen urak.
JUANITA Hogy kerültél a cirkuszhoz?
MÁRIA Megyek, kisasszonka, sok még a dolog...
JUANITA Hagyd a fenébe. Hogy kerültél ide, Mária?
MÁRIA Nincs annak érdekes története, nem érdemes beszélni róla...

Kis csönd

A falunkba jött egyszer egy cirkusz. Nagyon tetszettek nekem. A játéuk. Bementem az igazgatóhoz, hogy én tudok kötélén járni. Fiatal voltam én, alig több, mint te most. Már kislánykoromtól a patak felett is átmentem egy szál kötélén. Búcsúkor mindig meg kellett csinálnom, ott volt akkor mindig az egész falu. Hogy megadjam a módját, olykor még egy esernyőt is tartottam magam fölött, már csak a látogatás kedvéért. Szóval bementem az igazgatóhoz, gondoltam, ha itt fellépek, csak kapok egy kis pénzt, mert az kellett akkor nekünk nagyon. Az igazgató úr meg engedélyezte. Pedig félttem ám nagyon, mi lesz, ha megtudja az uram, agyon is ver rögtön. Kaptam a cirkuszosoktól kis szoknyácskát, szép inget, aztán elindultam oda. Amikor visszafelé jöttem a kötélén, hát mit látok. Ott ül lenn az uram, a kocsmacimboráival ájtott ide, a fene se gondolta. Rám ismert, aztán elkezdett ordítani, hogy letöri a derekamat, ha hazaérek, hogy az egész falu előtt pucéran mutogatom magam. Megijedtem, rosszul léptem, azt leestem a kötélről. Megnyomorodtam. Azóta járok így.

JUANITA És az urad?
MÁRIA Megvert az este, pedig nagyon oda voltam. Aztán kirakott, azt mondta, nyomorultul nem kellek neki, nem tudok így rendesen dolgozni, meg ellátni a házat, a jószágot.
JUANITA Drága Mária... gyereketek volt?

MÁRIA Volt, de meghalt az, kisasszonka. Már akkor egy éve. Újat meg nem adott az Isten, nem is adhatott volna az első után már. Szóval ki-dobott. Anyámhoz nem mehettem, hát nagy keservemben vissza-mentem a kisasszony apjához...
JUANITA Apámhoz?
MÁRIA Ő fölvert ide. Azt mondta, nála nyomorodtam meg, hát idevesz. Aztán itt maradtam.
JUANITA De a szerelmedről nem szóltál.
HILDA *(erre érkezik)* A szerelméről! A szerelméről még nem szólt! Kíváncsian hallgatjuk! Mária szerelme!
JUANITA Hilda, te mindent elrontasz.
HILDA Mária meséli neked a szerelmeit? Ez óriási!
MÁRIA Megyek én, kisasszonkák, ki kell teregetni Stefi úr köpenyét.
HILDA Ráér az, ne siess. Engem is érdekel a dolog.
JUANITA Menjél, Mária. Késő van.

Mária kimegy

HILDA *(hanyatt veti magát az ágyon)* Na, megvót! Megvót!
JUANITA *(gyorsan bebújik a paplan alá)* Jó éjszakát, Hilda!
HILDA Megvót! Megtette ez a málészájú!
JUANITA A Kernay Pali?
HILDA Az. Érdekel?
JUANITA Nem.
HILDA Végre odacipeltem a sötét porondra, pedig nehezen akart jönni. Mondom neki: „Milyen titokzatos ez a porond így este, fény nélkül, nem gondolja?” „De tényleg”, azt mondja a hülye, „valóban hideg van itt. Fázom. Nem lenne jobb visszamenni aludni, Hilda kisasszony?!” „Fázik, Pali? Hát miből van maga? Nem érzi ezt a zsongító tavaszi levegőt?” - kérdezem. „De igen. Huzat van itt.” „Nekem bizony forr a testem...”

JUANITA Alszom! Alszom!
HILDA „Feküdjünk le”, mondom, „nézzük így a kupolát, egészen bele-szédül az ember... Nem furcsa? Esténként ott ugrálok fönn, olyan magasán, és nem szédülök, most meg ahogy fekvő fölnézek, forog velem minden...” „Várjon, kisasszony”, mondja, „hozok pokrócot...” „Francba a pokróccal”, mondom. „Pali, szokott nézni engem a szám közben, ugye? Én végig érzem a tekintetét, ez ad erőt meg biztonságot...” Mit szólsz, micsoda baromság ez? Erre elbőgi magát a szerencsétlen, hogy bizony, engem néz minden este, csak engem, csak engem, egyfolytában...

JUANITA Milyen kegyetlen vagy te, Hilda...
HILDA „Akkor?” kérdezem. „Mit akkor?” kérdezi. „Most feküdjön ide mellém, és képzelje el... ott szállok fönn a trapézon, nyújtom ki a testem, emelem ívbe a combom, látja? A papa eldob, és én lebegek a porond fölött, röpül felém a hinta, mindig a kellő időben ér oda, micsoda pillanat ez, Pali, ha sejténé... Jöjjön, feküdjön le, látja, látja?” Na, erre lehuppan mellém végre, becuklja a szemét, azt mondja, „látom, igen, látom! Látom magát, kisasszonyka”, és egyre csak bög. „Keroljon át, Pali”, mondom neki, „érzi, hogy most repül velem? Érzy?” De már gombolom is ki az ingét...

JUANITA Disznó! Azonnal hagyd abba! Nem hallgatom tovább...
HILDA Valamit motyogott közben, de azt nem értem. De én csak simogattam, „Pali, most maga is légtornász lesz”. „Az leszek, az leszek”. „Mosta sátoztartó rúd felé repülünk, érzy?” „Érzem! Érzem!” - mondja a Pali. „Most elkaptuk a tartórudat, érzy?” Ez már csak bólogat, de egyre kevésbé akar felállni... én meg csak nyüstölöm. „Ne bánjon így velem”, mondom neki, „én fiatal lány vagyok, mit akar tőlem...”

JUANITA Behívom Máriát, ha nem hagyod abba...
HILDA Na, ezzel teljesen összezavartam! Elkezd rólam tépni a trikót, mint aki megőrült! „Szálljunk! Szálljunk még”, azt kiabálja. „Ne kiabáljon”, mondom neki, „összeszalad az egész cirkusz”, suttogom a fülébe, még a nyelvem is utánament...

JUANITA Fúj, undorító! Undorító!
HILDA Na, már csak suttog. „Repüljünk még, repüljünk még...” „le-esünk”, mondom neki, „vigyázzon, Pali, itt nincs háló, vigyázzon rám!” „Vigyázok, vigyázok”, mondja. „Ne félj, vigyázok rád...” „Ne tegezzen”, mondom neki. Erre egy pillanatra megáll, de aztán elkapom újra, teljesen megőrül, már a bugyimban matat...

Juanita ráugrik Hildára, birkóznak

„Ne”, mondom neki. „Ne, Pali, ne csinálja, hideg van itt, pokróc sincs, fázom...” „Francba a pokróccal”, azt mondja. „Finoman, Pali”, suttogom, „nekem ez az első, vigyázzon...” „Nekem is, nekem is...” suttogja... Na, mondom magamban, itt akkor még lesz munkám... Már ott fekszünk pucéran. Egy pillanatra megállta nagy igyekezetében és rám nézett. „Gyönyörű vagy! Gyönyörű vagy!” Hát, szó, ami szó, nem akármilyen alakom van, aztán rám ugrott és így... így...
JUANITA *(sikít)* Ne! Hagyd abba!

HILDA „Gúnárom!”, mondtam neki. „Gúnárom!” „Nem találok, nem találok”, hajtogatja ez a szerencsétlen első áldozó... „Lejebb, lejebb”, mondom neki...
JUANITA Azonnal engedj el!
HILDA Aztán elengedtük a trapézt és zuhantunk lefelé, zuhantunk még legalább két percig...

Juanita kiszabadítja magát, a párnába dugja a fejét

Aztán leértünk. Újra a porondon. Ott feküdt mellettem, csöndben, szerényen. „Most akkor az enyém lettél?”, kérdezi. „Alighanem”, mondom neki. „És most mi lesz?” „Mi lenne?”, mondom, „így lesz máskor is. Többször.” Erre elkezd csókolgatni meg fogadkozni, hogy elvisz a szülei birtokára... hát tudod mit? Még talán el is mennék vele. Nekem elegendő van ebből a kutyaéletből... Mi van, alszol?
JUANITA Hagyj békén. Soha többet nem beszéllek veled.
HILDA Szegény húgocskám... te csak itt álmodozol a katonádról.
JUANITA Utálom őket mind.
HILDA Csak amíg el nem kap valamelyik úgy istenigazánban.
JUANITA Te... és ez nem rossz...
HILDA HUUU!
JUANITA A légtornász különben sem lehet szerelmes, mert elhízik. A papa mondta.
HILDA A papa mondta! No hiszen. Épp elég kövér. Nyilván attól, hogy sokat kujtorog Máriánál...
JUANITA Gyalázatos! Vond Vissza! Azonnal vond vissza!
HILDA *(nevet)* Visszavontam! Visszavontam!
JUANITA Azért. Szólni fogok neki, tegyen külön minket.
HILDA Pedig rád férne egy kis iskola. Lassan te is lekerülsz a biliről. Egészformás kis csibe lettél. Ideje, hogy valaki foglalkozzon veled...
JUANITA Jó éjszakát! *(Átmeget a saját ágyára)*
Csönd

És a katona? Az egyenruhás?”

HILDA A hiányos kezű? Nem tetszik. Pedig megint itt volt... fúj, mintha egy féllábú kaméleon nézett volna velem szembe, állt ott egy csokor rózsával... „Várjon az úr, van nekem szeretőm. Különb katona az, mint maga...”
JUANITA Tudod, hogy apa megtiltotta...
HILDA Ez csak miattam jött. En érdeklém. Mióta itt vagyunk, minden este jön. Úrféle.
JUANITA Elküldted?
HILDA El. Örökre.
JUANITA Akkor jó.
Csönd

Odabújhatok hozzád?

HILDA Gyere.
JUANITA *(odabújik)* Te nagy ribanc vagy, Hilda, de én mégis szeretlek.
HILDA Rosszul teszed. Ne szeress senkit, vagy ha szeretsz is, ne árul el. Kiadod magad. Visszaélnék veled. Használd ki az embereket. Azt lehet. De szeretni...
JUANITA De én mégis szeretek...
HILDA Két napja van itt, nem is ismered.
JUANITA És te most akkor... boldog vagy?
HILDA Boldog? Mitől?
JUANITA Hát hogy elkaptátok... a sátortartó rudat...
HILDA Fene tudja. Lehet.
JUANITA Akkor jó.

4. jelenet

Stefi sátra. Stefi, Gyula, Káplán

STEFI *(feszülten figyelve)* Állok rendelkezésére, főhadnagy úr. Kicsit késő van.
GYULA *(a katonához)* Maradjon a sátor előtt.
Káplán kimegy

STEFI Ez az ör felesleges. Nem félek. Én nyugodtan alszom. Persze, ha hagynak, és éjfélkor nem rontanak rám.
GYULA Egy ör sosem felesleges, Stefi Herrgott. Háború van.
STEFI Igazán? Magát már láttam itt a környéken...
GYULA Minden este megnézem a maga cirkuszát. Mióta csak itt vannak.
STEFI Ez kedves magától, de beláthatja, ha állandóan éjfélkor fogadnám a rajongóimat... így hát...
GYULA Én csak most jöttem. Hogy kettesben legyünk.
STEFI Értem. Hát ez megtörtént. Nagyon élveztem. Különös öröm magával kettesben lenni.

GYULA Ne gúnyolódjon!
STEFI Eszemben sincs. Sakkozunk?
GYULA A lánya ügyében jöttem.
STEFI Melyik lányom?
GYULA A Hilda Herrgott.
STEFI Hildának „ügye” van?
GYULA Nem. Nekem van ügyem vele.
STEFI Ügyintézés délelőtt kilenctől tízig... Pardon, vicceltem. Természetesen hallgatom. Egyre érdekesebb a dolog.
GYULA Valóban? Nos, Hilda ügyében jöttem.
STEFI Alakul a kép.
GYULA Hilda a maga cirkuszában artista, és egyben a lánya is.
STEFI Ezért már megérte fölkelni.
GYULA Tehát magától kell megkérnem... adja nekem Hildát.
STEFI Vigye. Ma nagyon kapós. Végeztünk? Alhatok? Ó, persze, vicc. Feleségül akarja?
GYULA *(megütözve)* Feleségül? Az én származásommal? Nem... illetve, gondoltam rá, de a családom, *ugye...* nem egyszerű. Oda-venném az uradalomba, gondját viselném, jól tartanám.
STEFI Szóval ágyasnak.
GYULA Nem. Csak hogy ott legyen. Mindig velem.
STEFI Ilyenkor hajnaltáj rendszerint meghatódom. Öt kérdezte?
GYULA Igen.
STEFI És?
GYULA Nem akar jönni.
STEFI Újabb megleptés. Ha nem akar, hát nem megy. És most miért jött hozzám? Engem vinne el helyette? Vagy lelő? Maga képes rá. A lányom nem akarja, én pedig nem szólok bele.
GYULA De nekem Hilda KELL!
STEFI Ez a maga baja.
GYULA Na, jó. Elég volt ebből.
STEFI Szerintem is... jó éjt.
GYULA Elég volt a gúnyolódásból. Ön egy császári-királyi főhadnagy előtt áll. A tiszteletet nem követelhetem meg, de bolondnak se nézen. En mindent megfontoltam. Hildának az uradalomban királynői dolga lenne. Ezért kezeskedem. A társaságba mint távoli rokoni kívánom bevezetni.
STEFI Szép látvány ilyen órán egy szerelmes főhadnagy. És a felesége? Mit szól hozzá?
GYULA A feleségem szintén szeretőt tart, aki ott él velünk. A családom-ban a házasság mindig valaminek az érdekében történik. Nem szerelemből. Így mindenki éli a maga önálló életét.
STEFI Értem. Ez mégis Hilda dolga. Ébressze fel őt, bár nem ajánlom. Ilyenkor nagyon durcás szokott lenni.
GYULA Ha maga ráparancsolna...
STEFI Ez cirkusz, főhadnagy úr, és nem kaszárnya.
GYULA Úgy látom, nem számíthatok az intézkedésére.
STEFI Nem.
GYULA Ez az utolsó szava.
STEFI Remélem.
GYULA Rendben van. Tudja, miért állomásozom csapatommal a városban?
STEFI Mert szép a környék.
GYULA Milyen környék?
STEFI Hát ez. A táj.
GYULA Dezertőröket, frontszökevényeket keresünk.
STEFI Sok sikert hozzá. Mint látja, itt nincs egy se... a vizontlátásra!
GYULA *(rákiált)* Fejezze be ezt, vagy kereszüllövöm! En tisztelettel beszéltem magával, mert végülis Hilda apja. De egyébként megve-tem. Ön szökevényeket rejteget a cirkuszában. A haza és Isten áru-lóit. Bújtatja, eteti őket. Tudja, mi jár ezért?
STEFI Ezt meg honnan veszi?
GYULA Hildától. De nemcsak tőle. Már eddig is gyanús volt nekem ez a cirkusz.
STEFI Rossz helyen kereskedik, főhadnagy úr...
GYULA Volt időm itt alaposan körülnézni. Megtanultam egyet-mást. És áldja a szerencsét, hogy én foglalkozom magukkal, és nem valamelyik altiszt, aki már régen felgyújtotta volna ezt a cirkuszt, magát meg főbe lövi. Rosszul állunk az olasz fronton, de az északon és a délin se rózsás a helyzet. Szükségállapot van. Jogomban áll itt helyben agyonlőni, ha bebizonyosodik a vád. Megértette?
STEFI Ez aztán leánykérés!
GYULA Ne erőltesse magát. Két szökevényről van tudomásom az ön cirkuszában. Ha valami szerencse folytán nem végzik ki, legalább tíz évet kaphat.
STEFI Maga volt kint a fronton?
GYULA Igen.
STEFI Ott vesztette el a karját.
GYULA Úgy van. És büszke vagyok rá.

STEFI És most így, félkarral is tovább szolgál a maga területén. Micsoda helyállás! Micsoda katonatudat!
GYULA Mit akar ezzel?
STEFI Bámulum önt, főhadnagy úr. Gondolom, minden parancsot végrehajt, akármit is kap.
GYULA Nekem csak a haza érdeke a fontos.
STEFI Maguk a haza érdekében fiaink tízezeit küldik egy értelmetlen háborúba. Maguk a haza érdekében gyilkolják a népet és a nemzetet. Maguk a haza érdekében nyalogatják a császár cipőtalpát, és ölik halomra a polgárokat...
GYULA En nem vitatkozom magával. Ön arra született, hogy a koszos bevételét számolgassa esténként. Önben mutatványos vér folyik. Nekünk ezen túl kell látnunk.
STEFI Maguk ezen túllátnak.
GYULA Millió férfi halála is indokolt, ha a tét a haza szabadsága, az ország biztonsága, a felemelkedés.
STEFI Egy halottat sem érdemel meg ez az ország. Nekem egyébként mindegy. En fűtülök a maguk háborújára. Csinálom a dolgom itt, a cirkuszban. Kicsit jobban, mint maguk a háborút... Itt béke van, és az is marad.
GYULA Maga művész, ha az aljából is. Ezért megbocsátok önnek. A művészeknek az a dolguk, hogy másként lássák a világot. Elküldöm az őrt a táborba. Hamarosan visszaérnek, felfogatják a cirkuszt, és megtalálják a szökevényeket. En addig itt maradok magával és ezzel... *(Felhúzza a pisztolyát)* Es mihelyt az elsőt megtalálják, én magát keresztüllövöm.

Csönd

STEFI Háromszáz korona.
GYULA Hogyan?!
STEFI Megzsarolt, nem? Méltó a családjához. Háromszáz korona, és adom a lányt. Egyébként itt helyben agyonlőhet.
GYULA Jól ismerem magát. Magának a tetves pénz a legfontosabb. Rendben van. De hogy lássa, kivel van dolga, megtoldom az összeget ezer koronával.
STEFI Nem. Háromszázat mondtam.
GYULA Beszél a lányával?
STEFI Beszélék.
GYULA Meddig maradnak?
STEFI Sajnos még három napig.
GYULA Rendben. Visszajövök. Káplán!

Katona bejön

A lovamat! Remélem, tud még aludni. Én nem akartam zsarolni. A lányán kívántam segíteni. Azt hittem, örül neki, hogy kiviszem ebből a szaros fészekből. De maguk mind egyformák. Ezért nehéz valamire jutni ebben az országban. Romlott a töltelék. *(Kimegy)*

STEFI *(leül az ágy szélére, majd meglöki a pokrócshalmot)* Ne tegyél úgy, mintha aludnál.

Isabelle megmozdul, felül, maga elé bámul. Majd hirtelen elhatározással fölugrik, kifut. Stefi ledől, magára húzza a pokrócot. Isabelle hangja kintről, majd Hildáé. Isabelle behúzza Hildát az ajtón

HILDA Engedj el azonnal! Milyen játék ez már megint? Mi a bajotok? Nem csináltam semmit! Beszélgettem csak Palival... Engem hagyjatok ki...

ISABELLE Tessék. Itt a lányod. Hallod, Stefi?! Te meg jól nézd meg apádat! Két perce eladott kétszáz koronáért!

STEFI *(a pokróc alól)* Háromszázért. Hilda, menj vissza a sátradb, reggel beszélünk.

ISABELLE Hogy lőtt volna le! Minden megoldódott volna! De ez még a pisztoly csöve előtt is a pénzre gondol! Számol! Számítgat! A lánya életéről van szó, és ő még számol! Hogy megérje neki! Nehogy valami kára legyen! Hilda nem megy sehová. Mielőtt még kiagyalnál reggelig egy tetszetős hazugságot, nézz a lányod szemébe!

HILDA Mi van veletek? Megbolondultatok?

ISABELLE *(lerántja Stefiről a pokrócot)* Eladtad vagy nem adtad el?!

STEFI Nem tudom, miről beszélés.

HILDA Engem hagyjatok ki a játékaikotból.

STEFI Hilda, kötöttem egy üzletet.

ISABELLE Üzletet! Üzletnek nevez!

HILDA Ne kiabálj apával! Elegendem van abból, hogy állandóan veszekedtek! Csináljátok nélkülem! *(Isabelle-hez)* Te meg előttem ne bántsd apát! És ne ráncigálj engem ki az ágyból! Ha apa beszélni akar velem, majd szól!

ISABELLE Hilda, vigyázz a szádra...!

HILDA És ha a papa beszélni akar velem, ott neked semmi keresnivalód... Maradjak, papa?

STEFI Maradj. Ez már egy ilyen éjszaka. Megátkoztak.
HILDA *(Isabelle-hez)* Hagyj magunkra minket.
ISABELLE Megbánod te ezt még, Hilda. Megtudod még, ki az, aki valóban melletted állt...
HILDA Kimész, vagy kilökjelek?

Isabelle kimegy

Baj van, papa?

STEFI Baj. Baj.

HILDA Nagy?

STEFI Eléggé.

HILDA Elmondod?

Stefi bólint, Hilda lekuporodik elé

STEFI Isabelle-nek igaza van. Eladtalak.

HILDA Nem értem.

STEFI Háromszáz koronát kapok érted meg az életünkért. Az egész cirkusz életéért. Hiszel nekem?

HILDA Igen.

STEFI A háromszáz koronán veszünk egy új sátrat. Pestre ezzel nem mehetünk. És felújítjuk a trapézt. Az életünk pedig továbbra is olyan értelmetlen lesz, mint eddig volt.

HILDA Ne mondd ezt. Neked ennél nincs szebb élet.

STEFI Nekem nincs. De neked lehet. Megkóstolhatod.

HILDA En itt jól érzem magam.

STEFI Te nem vagy közénk való, Hilda... Hilda, én most ... olyat mondok neked, amit soha... amihez soha nem lett volna erőm... HILDA Papa, ne akarj hazugsággal menekülni az igazság elől... STEFI Hilda, te nem vagy jó artista, és nemis leszel az soha. Nincs meg hozzá a tehetséged. Nincs meg benned az... ami nélkül nem érdekes ezt csinálni, nem érdemes ezzel megöregedni...

HILDA Papa, te is tudod, hogy ez nem igaz!

STEFI De igen. Igaz.

Csönd

HILDA És... hová kell mennem...

STEFI Kutassy grófhhoz... a főhadnagyhoz... szerelmes beléd. HILDA *(hirtelen)* Én Palit szeretem, és ha tudni akarod, ma este az övé lettem! Es ez így lesz már! Még lehet gyerekem is, mit szólsz hozzá?
STEFI Annál jobb. Legalább rendes élete lesz a gyerekednek. A grófék úrinőt csinálnak belőled. Mindened meglesz.

HILDA Nem érdekel.

STEFI Már pedig én így döntöttem. Még, vagy elzavarlak.

Csönd

HILDA Tudod, papa... én nem tudom, mit követtem el, mi az a titok, amiért... de ha te ezt csináltad, akkor nekem valóban el kell mennem... legfeljebb a grófék birtokáról jövőre megszököm, a gyerekemmel vagy anélkül. Pali meg fog várni, mert olyan. A családjához szököm majd, hogy legyen nekem is, mert eddig itt nem volt családom. Vagy ha Pali nem... hát lesz más... én nem török meg olyan könnyen. Es boldogok leszünk, mert olyan életet fogunk élni, hogy a gyermekünket soha, semmiért se kelljen eladnunk vagy föláldoznunk... Mert ilyen élet is van. Neked csak a cirkusz... és semmi más... de tudod, én azt hiszem... néha... nemet kell mondanom. Van-nak olyan dolgok, hogy nem lehet... hogy mindent vállalni kell... például a gyermekeinkért, a magunk becsületéért, mindent, mindent, még a pusztulást is. Én ezt az időt kibírom ezzel a gusztustalan féreggel, talán még egy kicsit élvezni is fogom a jólétet, kibírom, ha hozzáműjik, ha a lányodhoz bújik. Ezt megteszem neked. Mert megtanítottál valamire, ami fontos... hogy bolondulásig kell szeretnünk azt, amit csinálunk... megtanítottál látni a világot. De ennek most vége. Ezentúl semmi közünk egymáshoz.

STEFI Befejezted?

HILDA Igen.

STEFI Akkor menj a sátradb. Jó éjszakát.

HILDA Jó éjszakát... apa! *(Kimegy)*

ISABELLE *(visszajön)* Mint minden, ez is sikerült neked.

STEFI Hildának megvan a magához való esze. Tudja, mit kell tennie.

ISABELLE Ha gyilkolni kell, mindig tökéletes munkát végzel.

STEFI Meg fogja oldani a helyzetét. Es jobb is így. Nincs tehetsége a trapézhoz. Hiába.

ISABELLE *(játszik)* Ez a művészet, a cirkusz is, ha jól csináljuk, áldozatokat követel, bíró úr...

STEFI Egyetlen értelmes lény körülöttem. Hogy eddig nem vettem észre!

ISABELLE *(játsszik)* Én nem nézhetem az önös érdekeimet. A cirkuszt emberek nézik minden délután és este. Nekik dolgozom. Őket nem érdekelhetik az én problémáim. Nem is szabad, hogy érdekeljék.
STEFI Meg is szépült ez alatt a pár év alatt. Milyen szép nő lett belőle!
ISABELLE En nem vagyok beszámítható, bíró úr, ha cirkuszról van szó. En eladom a lányom, gyalázom a feleségem, akit pedig valamikor szerettem, nem megyek el miatta még az apám temetésére sem, mindenkit addig gyúrok, alakítok magam körül, míg pontosan olyanok nem lesznek, mint én. Akkor aztán eldobom őket, hiszen én csak egyedül létezhetek.

STEFI Megértett, tudom, hogy megértett.

ISABELLE Ma éjszaka aludj valahol máshol. Nem élném túl, ha most befeküdnél mellém az ágyba. És itt sajnos csak egy ágy van. Én nem megyek ki, mert könnyen felfázom. És ugrik holnap a teveszám. De te erős vagy. És jobb is, ha kimégy. Félek, hogy megöllek, amíg alszol.

STEFI Holnap elmegyek Palival, segíték elhozni a fűrészport.

ISABELLE *(felüvölt)* Nagyon szépen kérek, ne kelljen ma veled egy ágyban aludnom.

Stefi némán feláll, kimegy

Vége az első felvonásnak

II. FELVONÁS 1. jelenet

Porond, délelőtt. Stefi a trapézon. Bejön Carmensita, nem veszi észre Stefit, bejárja a porondot

CARMENSITA Ó, Juan! Te itt? Jó ég! Meglátnak! Nem. Nem jó. Na, újra. Ó, Juan! Te! Ez te vagy! Itt?! Mindenki néz! Ó, nem! Nem jó. Ez sem. Ó, Juan! Érzem, érzem, hogy itt vagy a közelben! Egészen a közelben! Á! Ááá! Ááá! Ez az. Így lesz jó.

STEFI Nem jó.

CARMENSITA Stefi!

STEFI Rossz. Azt tudnám, miért túrlek meg itt. Minden héten tíz jobb nőimitátorra tudnák lecserélni.

CARMENSITA Ne sértsen meg, Stefi úr.

STEFI Mit csináltál Montavettivel, az erőművésszel?

CARMENSITA Én? Semmit. Be akartam venni az új számba.

STEFI A sátrában üvölt. Napok óta fáj a feje.

CARMENSITA Valóban? Nem vettem észre.

STEFI De észrevetted. Énekelnél kényszerítetted. Ő erőművész, és kész. Értve vagyok? Túlerhelted a nyúlágát. Az ő gázsiját levonom a béredből. És ma este te dolgozol helyette is.

CARMENSITA Ezt most nem értem.

STEFI Ezen nem csodálkozom.

CARMENSITA Mit csinál ott fenn, szerelmes fönököm?

STEFI Gondolkodom.

CARMENSITA Fejjel lefelé?

STEFI Ezt csak így lehet.

CARMENSITA Igaz, hogy Hilda ma lép fel utoljára?

STEFI Igaz.

CARMENSITA Miért?

STEFI Semmi közöd hozzá.

CARMENSITA Ez igaz.

STEFI Hilda férjhez megy egy grófhhoz.

CARMENSITA Hát ez az! Ezt kellene nekem is!

STEFI Jól fog élni és kész.

CARMENSITA Hurrá!

STEFI Minden reggel forró csokoládét eszik, és illatos vízben fürdeti a testét.

CARMENSITA Azt az áldóját! Ejnye! *(Dobálgatja a sapkáját)*

STEFI Délutánoként kilovagol, és este, a bál előtt malacrózsaszínűre pampilázza ki az arcát. És gondolni sem fog olyan lecsúszott szeren-

csétlen alakokra, akik nőimitátornak adják ki magukat.

CARMENSITA De jó! De jó!

STEFI Éjszaka meg odabújjik a hites ura mellé, és havonta világra hoz egy gyereket, hogy ne unatkozzanak. Elég ennyi?

CARMENSITA Elég, elég, szerelmes direktorom. Biztos, hogy jó, ha sokáig lóg fejjel lefelé?

STEFI Ne pimaszkodj.

CARMENSITA Szóval... boldog lesz, ugye?

STEFI Az, te bolond. Az.

Megjelenik a feldúlt Pali

PALI *(remeg az indulattól)* Nem lesz... boldog!

CARMENSITA Hát ez mi? Fiacskám, kész az istálló?

PALI Hilda szerencsétlen lesz.

STEFI Hilda boldog lesz.

PALI Nem.

STEFI De igen. Carmen, vidd friss levegőre a fiatalurat. Korán reggel pálinkával kezdte. Idáig érzem a szagát.

CARMENSITA Gyere, fiam, nem vagy idevaló ltt artisták beszélgetnek.

PALI *(elővesz egy hihetetlen méretű pisztolyt)* Nem megy senki sehová. CARMENSITA Jézus Mária! Ennek pisztolya van!

STEFI *(felül a trapézon)* Remeg a kezed, fiacskám. Így nem lehet pontosan lőni.

PALI Elég az is, ha csak nagyjából találok el...

STEFI Jellemző. Fél munkát végeznek a fiatalok. Mind ilyen. Ezért tartunk ott, ahol tartunk. Élnék, de csak úgy nagyjából, szerelmeseik, de csak körülbelül, dolgoznak, de csak úgy általában, még meghalni is csak átabotában tudnak. *(Belendíti magát a hintán)* Nos, fiam? Így milyen? Mozgó célpont! Azt szerettétek a Fronton is, nem? Hány mozgó célpontot lőttél meg, csak úgy hozzávetőlegesen? Csak katona volt közöttük? Vagy gyerek is? Anya? Nő? Artistát még nem lőttél, ugye? Hát rajta! Figyelj! Hinta-palinta.

PALI Én megölöm, ha elküldi Hildát!

CARMENSITA Golyóálló melletket kell beszerezni, nincs mese. Itt lőnek.

STEFI Mindig elém célozz egy pillanattal. Akkor sikerül. Ha itt vesetájékon talál a golyó, akkor végigmegy a mellkasomon, és biztos, hogy rendes munkát végeztél. Vigyázz a drótkötélre, könnyen irányt változtat rajta a golyó.

PALI En nem öltem meg senkit a fronton!

STEFI Nem hát. Te voltál a kantinos.

FALI Én egészségügyi altiszt voltam!

CARMENSITA Hála Istennek! Orvos van a helyszínen!

PALI *(leereszti a fegyvert)* Nem megy, hiába, Hilda. En nem tudom, mi költözött belém. Egészséges fiatal ember voltam, a legszebb gyerek a faluban, aztán elvittek... most meg mint egy szüle... remeg a kezem, a lábam, és állandóan sírok... én huszonkét éves vagyok, én nem akarok meghalni... pedig itt nincs más. Ne engedje el Hildát, nagyon kérem, igazgató úr....

STEFI Hilda azt tesz, amit akar. El akar menni, hát elmegy.

PALI Elmegy. Ma akartam megkérni a kezét. Nekünk is van birtokunk a Felvidéken. Igaz, nem nagy. De tisztességes. Ott élhetne. Velem.

STEFI Sajnálom. Késő.

PALI Itt lettünk egymásé tegnap. Itt, ahol most állok.

CARMENSITA Fúj, ma már mindent lehet?! Mi ez?! Cirkusz vagy bordély?!

FALI Először lett valakié.

STEFI Nem először, fiam. Már sokszor lett valakié. És éppen itt. PALI *(hirtelen, kiáltva)* Nem... maga rosszul tudja. Az illet... megérzi az ember.

György, aki közben megérkezett, hátul állt, most megmozdul

GYÖRGY Pali!

PALI Igen?

GYÖRGY Add ide szépen azt a pisztolyt!

FALI *(elmosolyodik)* Mit? Ja, tessék.

György lassan közeledik, Pali a halántékához emeli a csövet, György megáll

PALI *(leereszti, nyújtja a fegyvert)* Vicceltem ltt van, tessék.

György elveszi a pisztolyt, átöleli Pali

STEFI Viccelt a fiatalúr! Mit szólsz ehhez, Carmen? Este már fel is

léphetsz ezzel a számmal! Lenne röhögés, mi?

CARMENSITA Montavetti úgys bedöglött, megvan az új partner!

STEFI Vigye ki a barátját és zárja be az egyik kocsiba.

Csönd

Nem hallotta, mit mondtam?

GYÖRGY Fogja be a száját!

CARMENSITA Lázadás van!

STEFI Azt mondtam, zárja be egy kocsiba.

GYÖRGY En meg azt mondtam, fogja be azt a mocskos száját. Gyere, Pali, kitalálunk valamit...

STEFI Tessék. Így tegyen jót az ember. Ideveszi őket a golyó vagy a kötéll elől. zabálatja őket, munkát ad, aztán leköpi.

GYÖRGY Magát nem a fene jó szíve viszi erre. A szökött katona ingyen dolgozik, mert nincs más választása. Maga visszaél a kiszolgáltatottságunkkal! Visszaél az életünkkel!

STEFI Valamit valamiért?

GYÖRGY Igaz. A lányomat háromszáz koronáért. *(Kiviszi Palit)*
CARMENSITA Ez igaz, direktorom?
STEFI Úgy csinálsz, mintha nem tudnád.
CARMENSITA Hallottam hát, csak elhinni...
STEFI A te bajod. De ha te is kritizálni mersz, mehetsz vissza é piacokra mutatványosnak a művalagaddal meg a műmelleiddel. Értetted?

Carmensita nyel egy nagyot

2. jelenet

Hilda, Gyula, később Káplán

GYULA Hét ágynemű. Úgy mint: hétfőre, keddre és így tovább. Ünnepe napokon külön alkalmi ágyneműt húzunk fel. Ez természetesen a cselédség dolga lesz. Mindezt azért mondom, ne csodálkozzon semmin.

HILDA Igen, nagyságos uram.

GYULA Én magának Gyula vagyok és nem nagyságos úr. Ami kapcsolatunk bizalmas kapcsolat lesz. Ezt egyébként tudni fogja mindenki a kastélyban. Nem kell rejtegetnünk.

HILDA Igen, Gyula.

GYULA A feleségemmel a kapcsolata hűvös, tartózkodó. Előfordult már, hogy az úrnő és az ágyas összebarátkoztak. Ezt azonban minden társaságban megvetik. Nem illik. Éri maga is ennek az abszurditását.

HILDA Igen.

GYULA Nem lesz semmi baj, ha továbbra is így viselkedik. A lovat maga választja ki, természetesen előre fel fogom hívni a figyelmét a legalkalmasabbra. Egyáltalán tud lovagolni?

HILDA Igen.

GYULA Igaz, édesapja mondta is, maga műlovárnőként kezdte. Hogyan lett mégis légtornász... várjon, kitalálom. El kellett adni a lovakat.

HILDA Igen.

GYULA Nálunk annyi lóva lehet, amennyit csak akar. Mi civilizált emberek vagyunk. Én nem véletlenül választottam magát. En megláttam a trapézon és megszerettem. Ennek elégszer adtam tanújelét.

HILDA Igen.

GYULA Az imént rózsákat kapott tőlem és ötven korona értékben lilomot.

HILDA Igen.

GYULA Szeret engem.

HILDA Igen.

GYULA Ez az. Szeretem az egyszerű, őszinte beszédet. Katona vagyok, nem halór. Káplán!

Káplán bejön

GYULA Kértem, hozzon egy női szabót.

KÁPLÁN Jelentem, főhadnagy úr, civilben női szabó vagyok.

GYULA Úgy! Nagyszerű. Le kell mérnie a nagyságos asszonyt. Holnap utazunk. Reggel. Útiruha kell, sűrű-rózsaszín. Hűvös és elegáns. Barna kalappal. Jó?

HILDA Nem.

GYULA Mit nem, drágaságom?

HILDA Fekete kalappal.

GYULA Miért, én mit mondtam?

HILDA Barna kalapot mondtott, főhadnagy úr.

GYULA Eltévessztem. Természetesen fekete kalappal. Mérien!

KÁPLÁN Igen... de így...

GYULA Vagy úgy. Vegye le a ruháját, drágaságom, a Káplán bajtárs megméri.

Hilda leveszi egyszerű ruháját, trikóban áll, Káplán méri

Az alakja megfelelő. A melle kicsit nagy, ezt el kell szorítani. Ilyen keblekkel nem illik megjelenni a társaságban. Feltűnő. A hasán sok a lerakódás, a combja pedig kicsit vastag. A masszöröm pár hét alatt ledolgozza magáról a felesleget.

HILDA Igen, Gyula.

KÁPLÁN Végeztem, főhadnagy úr.

GYULA Helyes. Meglesz reggelre a ruha?

KÁPLÁN Ez természetes.

GYULA Ha elkészül, hozza be hozzám, bármilyen késő is van.

KÁPLÁN Igenis, főhadnagy úr.

GYULA Leléphet.

Káplán tiszteleg, el

(Agresszíven) Ezt pedig felejtse el! Többet elő ne forduljon! Egy altiszt előtt vitatkozok velem! Nem mindegy magának, milyen kalapban

utazik? Vagy ha akar valamit, akkor szól, amikor kettesben vagyunk. Akkor előadhatja a kérését. De egy altiszt előtt nem tűröm, hogy el-lentmondjon.

HILDA Nem fog többé előfordulni, Gyula.

GYULA Helyes. Milyen szép a haja! Tudja, magának milyen szép haja van? Istenem. Anyámnak volt ilyen haja fiatalkorában. Egyébként az egész lénye... valahogy anyám... Lehet, ezért is szerettem magába. Örül neki?

HILDA Igen.

GYULA Megyek, tudom, pihennie kell. Ma este én is csomagolok, az esti előadáson nem leszek itt, majd utána megkeresem. Vagy reggel. Ahogy jön.

HILDA Vizszontlátásra, Gyula.

GYULA Még valami. Jó, hogy eszembe jut. Ha tőlünk később meg talál-na szökn... vagy megkísérelné, ugye megérti, nagyon kínos lenne... az egész családra nézve. Nagyon valószínű, hogy megtalál-nánk. Kiterjedt kapcsolataink vannak, a rendőrséggel is. Ugye nem forgat semmi ilyesmit a fejcskékjében?

HILDA Nem.

GYULA Helyes. Este jövök, Hilda. *(Kimegy)*

3. jelenet

Juanita sátra, Juanita, György

JUANITA Sokáig váratott magára.

GYÖRGY Bocsánat, de a tevékhez vagyok beosztva, nem ide.

JUANITA Jaj, de tuskés lett! Sehol nem tudta elsózni a versét?

GYÖRGY Bocsánat, várnak.

JUANITA A tevékhez siet annyira?

GYÖRGY Nem. Palit ápolgatom.

JUANITA Szegény Pali... mi a baja?

GYÖRGY A nővére...

JUANITA Van neki nővére?

GYÖRGY A maga nővére.

JUANITA Ja! Akkor mondja meg a barátjának, hogy ne lógassa az or-rát! Hilda az első alkalommal megszökik ettől a póktól. Es visszatér Palihoz. Mert szereti. Ismeri ezt a grófot?

GYÖRGY Nem láttam még. Ha katona jön, engem betemetnek a szé-nába.

JUANITA Szegény! Szóval a maga barátja remélhet.

GYÖRGY Hála Istennek, Hilda az életét jelenti. Nagyon megviselte a front.

JUANITA Kár, hogy én nem vagyok katonaszökevény. Együtt bújhát-nánk be a szénába. Csuda mókás lenne.

GYÖRGY Ne játsszon velem, kisasszony.

JUANITA Én nem játszom magával. Maga játszik velem. Itt van a vers?

Szeretném meghallgatni.

GYÖRGY Eldobtam. Megettem. Elégettem.

JUANITA Írhatna nekem egy másikat.

GYÖRGY Juanita!

JUANITA Hány éves maga?

GYÖRGY Huszonegy.

JUANITA Öreg. Es már megjárta a frontot?

GYÖRGY Meg.

JUANITA Mit csinált ott?

GYÖRGY Repülő voltam.

JUANITA Azon kívül?

GYÖRGY Én löttem le a „Citta di Ferrarát”.

JUANITA Szép dolog. Egy asszony lelövésével dicsekszik.

GYÖRGY A „Gitta di Ferrara” nem asszony. Olasz léghajó.

JUANITA És hol lötte le?

GYÖRGY Fiume fölött.

JUANITA Ott könnyű. Úljön ide mellém, és mesélje el.

GYÖRGY Komolyan érdeklí?

JUANITA Nem. De majd úgy tesz.

GYÖRGY Akkor nem...

JUANITA Ne legyen már ilyen érzékeny. Kezdje el.

György melléül, megfogja a kezét

Ne tapizzon. Koncentráljon a léghajóra.

GYÖRGY *(vesz egy nagy levegőt)* Kétüléses Brandenbury C-1-gyel szálltunk föl reggel...

JUANITA Nekem magyarul beszéljen.

GYÖRGY A kétüléses Galamb. Így hívtuk mi. Fedettszárnyas repülő, három bombával. Vasárnap volt, a pilóták nagy része benn a városban. Akkor jött a riasztás. Hárman szálltunk fel.

JUANITA Honnan szálltak föl?

GYÖRGY Polából. Polában volt a támaszpontunk. Sima, egyenletes volta kifutó, mint... mint a maga keze, pont ilyen bársenyos volta fű.

A két Mercedes-motor is érezte, hová megyünk, úgy bögtek, mintha beszélne, szeretlek, Juanita, a szélirány kifogástalan, hátszélben röpültünk, kerestük a léghajót. Az Isztriai-félsziget fölött, kétezer méter magasan láttuk meg, fenségesen haladt a szárazföld felé, gyönyörű volt, mindig imádtam a léghajókat, soha senkit nem szerettem még így, első látásra, aztán üldözőbe vettük, vissza kellett szorítani a tehersúlyt, függőlegesen szállt fölfelé...

JUANITA Juj, de izgalmas...

GYÖRGY ...épp a gépem előtt szállt föl, nekem fölébe kellett volna kerülnöm, mit nem adnék érte, ha fölébe kerülhetnék, mondtam, a léghajó percnként ötszáz golyót küldött utánam fönről. Úgy tettem, mint akit eltaláltak, meredeken zuhanni kezdtem lefelé a géppel, a hegy mögé. A csel sikerült, ez a két kéz értelmet adhatna az életemnek, hunyja be a szemét és képzelje el...

JUANITA Behunyom, behunyom...

GYÖRGY A léghajó ismét leereszkedett, ekkor megjelentek ami hajóink és lőni kezdték. Menekült. Innen nem mégy el, gondoltam, messze voltam még tőle, megőrülök a közelségedtől és a testednek ettől az isteni illattól, messze voltam még, de legalább kétszáz méterrel fölötté, és ez volt fontos. Észrevette és ismét emelkedni kezdett. A tengerből azonban felbukkant egy tengeralattjáró, megjelent a hátulján a lafetta...

JUANITA Mifetta?

GYÖRGY A gyorstüzelő ágyú, és lőni kezdte a léghajót, amely egyre sebesebben emelkedett, de én már fölötté voltam. A léghajó rézsütös állása folytán a motorok leálltak. Ekkora Citta di Ferrara még egy utolsó kísérletet tett. Behúzott a szelelőt, és a gáztest zuhanni kezdett lefelé... egyre lejjebb esett, száz méteren megállították a zuhanást, földközben igyekeztek hazafelé... de én rajtuk voltam. ...megállítottam a motorokat, szűk csatornakanyarulatokban követtem a léghajót, előkészítettem a világítórevolvert, és épp, mielőtt végképp megszöktek volna, elsütöttem a fegyvert... és talált... a Citta di Ferrara hátából kék láng csapott fel, a léghajó a tengerbe vágódott, a legénységet mára mi tengeralattjárónk szedte össze...

JUANITA Ennyi volt az egész?

GYÖRGY Nem.

JUANITA Hát?

GYÖRGY Egy héttel később Károly meglátogatott minket a polai támaszponton. Odalépett hozzám, és azt mondta: büszke vagyok magára. Magának köszönhetjük az első győzelmünket a levegőben. És aztán... aztán...

JUANITA Aztán?

GYÖRGY Így csinált velem, ni... (*Hirtelen megcsókolja a lányt*)

JUANITA (*kiszabadítja magát*) Károly így csinált?! No hiszen...

GYÖRGY Micsoda?! Megtette még egyszer az egész ezred előtt... (*Ismét megcsókolja Juanitát*)

JUANITA Erre fogta magát és megtette még egyszer.

GYÖRGY Honnan tudja?

Csók

JUANITA (*rémulten kiszabadítja magát*) Na, elég. Vedd tudomásul, nem szeretem az ilyen történeteket. Izgalomba hoznak.

GYÖRGY Engem is.

JUANITA De az én szívem nem bírja az izgalmakat. Este még ugranom kell.

GYÖRGY Csodálatosan csinálod. Pont úgy ugrasz át a karikán, mint a gépem, amikor meredeken vágódik lefelé, felségesen, megállíthatatlanul...

JUANITA Akkor mi rokonlelkek vagyunk... a levegő királynője...

GYÖRGY És királya! Most már így lesz!

JUANITA Majd ha akarom!

GYÖRGY Akarod.

JUANITA Tudod, mit? Legyél a partnerem! Hilda ügyis elmegy, a papa is akar... biztosan akar valakit... megtanítunk téged, fogó lehetsz... vagy bármi... igaz, hogy öreg vagy már, de a papa mindent meg tud csinálni, ha akarja, téged is betanít. Ott fogunk együtt röpülni, a kupolában... még berreghetsz is, ha akarsz...

GYÖRGY Berreghetek?!

JUANITA Háta géped miatt. Hogyne félj ott fenn... Mi a neved, még azt se mondtad meg...

GYÖRGY György.

JUANITA De a másik!

GYÖRGY NINCS MÁSIK!!!

JUANITA Akkor keressünk egyet! Juan és Juanita, a levegő királyai! Akarod?

GYÖRGY Boldog vagyok, Juanita...

JUANITA Nem ezt kérdeztem. Akarod? Leszel a partnerem?

GYÖRGY Én a szerelmed akarok lenni.

JUANITA Azt ki kell érdemelni. Majd az első ugrás után, rendben?

GYÖRGY Rendben.

JUANITA Akkor szerződünk?

GYÖRGY Szerződünk.

Nagy csók, erre érkezik be Stefi

STEFI A tevék meg vakaróznak a tetvektől...

JUANITA Papa! Kitaláltunk egy új számot!

STEFI Láttam. Nem kell.

JUANITA Juan és Juanita a levegő királyai! Mit szólsz?

STEFI És ki a Juan?

JUANITA (*rámutat Györgyre*) Ő!

STEFI Ő? Szegény kislányom. György úrifíú. Pestig jön velünk, aztán hazamegy a szülei birtokára, és minden megerőltetés nélkül elfelejt minket...

GYÖRGY Ez nem igaz!

STEFI Magát nem kérdeztem. Ő nem fog velünk kását vacsorázni és hideg vizet reggelizni. Ő nem fog sátrat építeni és bontani. És ez így is van rendjén. Mindenki tegye, ami a dolga, amire született.

JUANITA Papa, te rosszul ismered őt...

GYÖRGY Hagyjad, Juanita. Apád akkor érzi igazán jól magát, ha gyalázhat embereket. Főleg, ha fiatalabbak, mint ő, és még kezdeni tudnak valamit az étellel. És én mégis maradok. En ki fogom tanulni ezt a szakmát, én légtornász leszek. Nekem nincs hová mennem, Stefi úr. Engem kitagadott a családom. En itt maradok, és maga megtanít engem mindenre.

STEFI Eszem ágában sincs.

GYÖRGY Es maradok a lányával akkor is, ha nem akarja.

STEFI Itt akkor és addig maradt valaki, amikor és ameddig én akartam.

GYÖRGY Hát most máshogy lesz.

STEFI Csak azért nem pofozlak föl, fiam, mert nem akarlak szegénybe hozni a lányom előtt.

GYÖRGY Pofozzon csak föl. Próbálja meg. Nagyon elcsodálkozna.

JUANITA Papa, kérek...

STEFI Sajnálom, György úr. A lányom még gyerek, az ő vonzalmára nem építhetek. Nekem Juanita sorsa és művészi pályája van a kezében, Ez a cirkusz olyan, amilyen. De Juanita tud valamit, amivel az elsők közé kerülhetünk. És hogy így legyen, nyugalomra van szüksége. Juanita nagy tehetség, száz évente születik egy ilyen. Nem kisfiúk játékszere.

GYÖRGY Rendben van. Mivel tudom meggyőzni, hogy szeretem, és hogy valóban segíteni akarok?

STEFI Az idővel. Sok-sok idővel. És még több gyakorlással. Holnap egész délelőtt lengeni a trapézon...

JUANITA Papa!

STEFI Az első időkben csak lengeni. És erősödni. A többit meglátjuk. De ha leesik, a maga baja. tthagynom az első árokarpon... Mi van magával?!

GYÖRGY Semmi... mióta megérkeztem... azóta van. Néha szédülök... lázas lehetek... a fronttól van, a kimerültségtől...

STEFI Maga lázas, fiam. Felmentem a szolgálat alól. Állítunk magának egy lakósátrat... abban feküdj ki ... majd Juanita főz magának tétét...

GYÖRGY De én akkor sem szeretem magát ..

STEFI Engem nem is kell. Ha felépült, jelentkezik, elkezdjük a próbákat.

4. jelenet

Stefi sátra lcaha/lo fellépéséhez öltözködik Carmensita dugja he a felét

CARMENSITA Bejöhetek. ?

ISABELLE Várjon! (Magára *kap valamit*) Jöhet.

CARMENSITA Stefi... pardon, az igazgató úr?

ISABELLE Hol lenne. A kupolában van.

CARMENSITA Pedig én hozzá... Montavetti is beteg...

ISABELLE Tudom. Fáj a feje.

CARMENSITA No, nem, azért fellép... de nem az éneklés miatt, legalábbis gondolom... azért még valaki nem lázasodik be, mert el kell énekelnie a Carmenből két sort...

ISABELLE A Carmenből? Tudja, én valamikor énekesnőnek készültem. Csak apám nem engedte. Cirkuszos családban az ember nem lehet az, ami akar.

CARMENSITA Szerintem a nagyságos asszony még nem késett le semmiről...

ISABELLE Butaságokat beszél.

CARMENSITA A nagyságos asszony gyönyörű. Stefi úr is... jobban megbecsülhetné... én nem láttam még ilyen szép asszonyt...

ISABELLE Mert soha nem jár a cirkuszon kívül...

CARMENSITA Ez igaz, mert eddig nem mehettem... de most...

ISABELLE Most?
CARMENSITA Tegnap évült el az ügyem... most már mehetek...
ISABELLE Milyen ügye?
CARMENSITA Én tanár voltam, kérem...
ISABELLE Tanár?
CARMENSITA Görög-ének-zene szakos, leánygimnáziumi tanár.
Még a kilencvenes években, kilencventől kilencvenegyig. Ezalatt nagy karriert futottam be... illetve volna... ha nem jön közbe kérem, egy gyönyörű, hosszú combú kislány... hát ugye... fiatal voltam. Különórát adtam neki, és megtörtént a baj. Teherbe esett, kérem! Gondolja el, nagyságos asszony, egy Esterházy lány! Menekülnöm kellett, az apja mindenfelé kerestetett, a törvény elé akart cibálni, föl-jelentett. En meg női ruhába bújtam, aztán rajtam is maradt... láttam nőimitátorokat már előtte is a búcsúmban... gondoltam, megpróbálom. Stefi... az igazgató úr meg idevett ... mert mondtam neki, hogy köröznek. Nagy szíve van a direktor úrnak...

ISABELLE Az. Nagy szíve van. És a gyerekekkel mi lett?
CARMENSITA Ó, kérem! Leány lett! Ugyanis a kislányt rögtön férjhez adták egy katonatiszthez, ne derüljön ki a szégyenük. Tudja, amikor fönt jártunk a cirkusszal északon... hát meglátogattam... női ruhában bementem az uradalomba azzal, hogy munkát keresek ... akkor láttam őket... tizenöt év után... sőt még egy teára is leültettek, igaz, én sem akármilyen ruhát optam magamnak erre az alkalomra...

ISABELLE Maga lopni is szokott?
CARMENSITA Ritkán, asszonyom. Megittam a teát, jól megnéztem őket és eljöttem. Akkor láttam először és utoljára a lányomat... Istenem... két éve már... nem haragszik, ha mondom valamit?

ISABELLE Mondja.
CARMENSITA Még akkor is, ha csak egy öreg szatír mondja: maga nem való ide. Meg Stefi úrhoz sem... úgy gondolom, nem volt szép dolog eladni a lányt... magát meg kínozza, kínozza, és nekem ezt évek óta néznie kell, a kisírt szemeit, a gyötrelmeit...

ISABELLE Maga telefúrta lyukkal a sátramot meg a kocsimat. Esténként pedig leskelődik.

CARMENSITA Ó, asszonyom...
ISABELLE Es lopkodja a ruháimat és a bugyijaimat. Legutóbb már a harisnyáimra is szemet vetett. Maga szép történetet adott itt elő a lányáról, sírva is fakadnék, ha nem tudnám, hogy maga hentessegéd volt, akit többrendbeli nemi erőszakért és liliomtiprásért köröztek. Igen, itt élek. Szökött katonák és körözött bűnözők között. És most mondja meg, miért jött be, mert hozzám jött és nem Stefihez.

CARMENSITA Maga nagyon kegyetlen, asszonyom...
ISABELLE Mondja gyorsan, mit akar!
CARMENSITA Nos, most... hogy Montavetti beteg... kérem, vegyen be a teveszámba...

ISABELLE Vegyem be a számomba?!
CARMENSITA En már nem tudok mit kitalálni, én már egyedül nem tudok kimenni a porondra... megőregedtem. De a tevékkel még elmókázgatnék... ha maga bevenne...

ISABELLE Nem.
CARMENSITA Tegnap is megdobáltak. Én tudom, hogy Juanitára meg magára jön be a nép, de nekünk is élni kell valamiből... legalább egy tevét adjon, nagyon kérem...

ISABELLE Nem adok. És hordja el magát.
CARMENSITA Megyek, asszonyom... fiatal koromban soha nem gondoltam volna, hogy még egyszer... tevét fogok kérni valakitől... de egy igaz... maga gyönyörű, tényleg...
ISABELLE Megy, vagy kidobatom az istállófiúkkal...

Carmensita csöndben kimegy, de csak az ajtóig jut el. Kintről hangzavar, kiabálások. Befut Mária, felkap egy köpenyt, visszafut

Mi történt?
CARMENSITA Valamelyik leeshetett...
ISABELLE JUANITA?!

Kintről tölcserhang: „Semmi baj, tisztelt Publikum, az artista tudja, hogy kell esni. Íme! A kupolában továbbra is a két Herrgott!”

Juanita...
Futna ki, de már hozzák be a hordágyat, rajta Hilda nyöszörög

Mit csináltál, te szerencsétlen...
HILDA (erőlködve) Hagyjál... te menj innen... nagyon, nagyon fáj...
ISABELLE Szaladjanak el orvosért... Rosszul ugrottál? Hol ütödt meg magad...
HILDA Ne nyavalyogj...

Bejön egy idősebb úr, orvos

ÖRVÖS Bocsánat, asszonyom... a nézőtéren ültem, gondoltam, szükség lehet rám, orvos vagyok.

ISABELLE Igen... Köszönöm... Hilda...
ÖRVÖS (megvizsgálja) Nagy szerencséje volt. Fájdalom?
HILDA A lábam... meg a vállam, a vállam nagyon.
ÖRVÖS Eltört. A vállá biztosan. Küldjenek valakit a kórházba a kocsiért.
ISABELLE Mária!

Mária odafut az Orvoshoz
ORVOS Mondja meg, hogy Szalóky kéri, Szalóky. Másként nem küldik ki. Háború van.
MÁRIA Szalóky nagyságos úr. Elküldöm az egyik fiút, nekem itt még sok dolgom van.
ISABELLE Küldjed, hamar küldjed, Mária...

Mária ki
STEFI (befut) Hol az a lány? Mit műveltél, te szerencsétlen? Tönkre akarsz tenni?
HILDA Papa, nagyon fáj, hallgass meg...
STEFI Szándékosan ugrottál mellé, igaz? A háló mellé, igaz?
HILDA Ugye, így már nem kellek neki? Így már nem mehetek veled? Ugye?

STEFI Az önféjűséggel mindenkit veszélybe sodorsz, az egész cirkuszt, mindent...
HILDA Látod, maguktól is megoldódnak a dolgok! Látod? Most már nem kell elmenni...
STEFI (kiszól) Vigyétek a sátrába.
ÖRVÖS Hamarosan jön a kórházi kocsi. Küldtem érte...
STEFI Ki ez?

ISABELLE Az orvos.
STEFI Hildának nem kell orvos. Hilda artista. Meg fog gyógyulni.
ÖRVÖS Eltörtött a válla, és egyéb törése is lehet...
STEFI Beforr. Azt mondtam, vigyétek a sátrába. Látni sem akarom itt. Szégyent hoztál a cirkuszra! Helyes. Vigyék csak a kórházba. Jobb is, ha nincs itt. Szóljatok Magdalénának, menjen be fináléig a majmokkal. Találjon ki valamit. (Carmensitához) Te mit keresel itt? Takarodj be a porondra Magdalénával együtt... Mire vársz?

Carmensita is kimegy, Hildát a sátrába viszik
Maga... hol orvos?
ÖRVÖS A városi közkórházban.
STEFI Van itt egy fiú... beteg... megnézhetné... Mária! Kísérd el György sátrába...

Mária és Orvos ki
JUANITA (bejön) Mi van Hildával?
STEFI Semmi. Megúsztá. Menj be hozzá, öltöztessétek föl. Kórházba megy.
Juanita is kifut

(Isabelle-hez, aki közben útiruhába öltözködik) Hát te hogy nézel ki? Hová mész?
ISABELLE Boldog lehetsz. Van még egy áldozatod. Hilda.
STEFI Hova mégy?

ISABELLE Ugrik a háromszáz korona. A lányod meg nyomorék lesz.
STEFI Beforr a csontja. Nem az első eset. Estem már le én is épp elég-szer.
ISABELLE A hálóba.
STEFI Estem már mellé is. És mégis itt vagyok. Meggyógyul, és minden megy tovább.
ISABELLE Ez igaz. te sok mindent kibírtál. Visszamegyek Torinóba. Apámhoz.

STEFI Most?!
ISABELLE Egy óra múlva indul a vonat.
STEFI Milyen vonat? Háború van!
ISABELLE Akármilyen vonat. Ami közelebb visz. Ami elvisz innen.
STEFI Nevetséges.
ISABELLE Még gyalog is elmegyek.
STEFI Jó utat.
ISABELLE Semmire sem jutsz nélkülöm.

STEFI Isabelle, folyik az előadás, a lányom összetörve fekszik, ne kelljen most veled beszélgetnem. Menj, ahová akarsz, Torinóba, Párizsba, gyalog vagy vonattal. Nem érdekel.
ISABELLE Apám pénze nélkül egy lépést sem tudsz tenni... STEFI Megmondtam: visszakap mindent, mihelyt befutunk. ISABELLE Befutunk! Tizenöt éve ezt mondogd! Tizenöt éve! En meg hittem neked! Kivel akarsz befutni? Kivel?
STEFI Betanítom ezt a gyereket. Betanítom és beáll helyettem. Csodákat fognak művelni ketten Juanitával. Es továbbmegy a Herrgott név is. Te képtelen voltál fiút szülni, még erre sem voltál jó. De most itt van

ő. Pont, amilyet képzeltem. Menj, ahová akarsz apád pénzével. Te soha nem voltál igazi artista! Neked mindegy volt, hogy idomítás vagy a körmödöt fested! De nekem... ez a szerelmem... a vallásom... és Juanitának is az lesz...

ISABELLE Juanita az én fajtám. Elviszem tőled, és ő el fog jönni velem.

STEFI Soha.

ISABELLE Majd ígérek érte pénzt, az nálad eddig bevált!

STEFI Isabelle, ne feszítsd a húrt...

ISABELLE Tizenöt évig elhittem, hogy veled kell élnem! Tizenöt évig hitegettem magam, és neveltem a gyermekemet, NEKED! Nekem pedig semmi sem marad! Sem a gyerekből, sem belőled!

STEFI En erről nem tehetek. Nem kényszerítettelek semmire.

ISABELLE De rá fognak jönni, Hilda is és Juanita is, hogy kihez tartoznak! Ha mind a ketten megnyomorodtak, tudják majd, hová kell jönniük!

STEFI Csodálatos életük lesz. Csak Pestig kell eljutnunk. Veled vagy nélküled, az mindegy. Még addig ki kell bírni. Ott minden jobb lesz...

ISABELLE SEMMI SEM LESZ JOBB! Meddig akarsz még hazudni magadnak?! Berángattad ezt az impresszáriót, egy hónap múlva már letagadja, hogy valaha beszélt veled! Egy hónap alatt betanítják ott is ezt a hármassugrást! És akkor mit csinálsz?! Mehetsz tovább azokkal, akik maradtak neked! Keresztül a fronton, a hullahegyeken! Próbáltuk már Pesten, ugye? Becsaptak már épp eleget, ugye?

STEFI Az más volt... tévedés... tudod te is.

ISABELLE En már nem bírok el több tévedést. Nem nézem végig az egyre mocskosabb játékaidat. Tudod te is... ha egyszer nem érsz oda időben... Juanita nem a hálóba esik... kiviszi a lendület... tudod, nagyon jól tudod, mégis csinálod...

STEFI En még soha nem késtem.

ISABELLE De egyszer elvétheted.

STEFI Nem.

ISABELLE Ha én most elmegyek...

STEFI Apád megint kirüg, és visszakönyörgöd magad. Mint tizenöt évvel ezelőtt.

ISABELLE Tizenöt évvel ezelőtt Juanitával a testemben jöttem vissza hozzád!

STEFI Nem kellett neki terhesen. A nagy Ferrani papa!

ISABELLE Ha akkor nem jövök vissza, nincs világszám! Nincs Juanita! Már régen egy falusi kocsmában fetrengenél a saját hányadékodban! Ha én nem szülöm meg neked akkor ezt a lányt, céllövöldéd lenne a Városligetben!

STEFI Nem. Akkor megcsináltam volna mással. Vagy egyedül. Megugrottam volna én, egyedül.

ISABELLE Apámat pedig hagyd békén! Ha ő nem küldi a pénzt, mert ha én most elmegyek, nem küldi, ezt tudod te is, Pestig nem jutsz el!

STEFI Juanitát te szülted, de én csináltam belőle Valakit!

ISABELLE Es te is teszed szerencsétlenné.

STEFI Apád pénze pedig nem kell többé. Eljutok velük Pestig anélkül is, nélküled is.

ISABELLE Túl magabiztos vagy, mert nem érezted még, milyen az egyedüllét. Tizenöt évig kiszolgáltalak. A cirkuszban, az ágyban, mindenhol. Nem voltál még igazán egyedül. Nem tudod, mi az. Most megtudod. Es könyörögni fogsz. Mert senki nem marad veled. Senki más...

STEFI (*kikiált*) Máriát! Küldjétek be Máriát!

ISABELLE Végighallgatsz! Most az egyszer végighallgatsz!

Bejön Mária

STEFI Mária! Mondd meg a nagyságos asszonynak, hányszor háltam veled tizenöt év alatt!

MÁRIA Nagyságos uram!

STEFI Akarom!!!

MÁRIA (*keményen Isabelle szemébe néz*) Nem tudom. Sokszor.

STEFI Szerettelek, Mária?

MÁRIA Igen. Azt hiszem.

STEFI Te szerettél engem, Mária?

MÁRIA Igen. Én szeretem a nagyságos urat.

STEFI Érezted valaha is, csak azért vagyok veled, hogy kielégítsd a vágyaimat?

MÁRIA Nem, soha, nagyságos uram.

STEFI Tehát boldog voltál velem?

MÁRIA Mindig. Mindig.

STEFI Legutóbb mikor...

MÁRIA Nem... nem tudom már...

STEFI MIKOR?!

MÁRIA Két hete... azt hiszem...

STEFI Rendben van. Elmehetsz.

MÁRIA Itt a kocszi a kórházból.

STEFI És?

MÁRIA Gondolom, a nagyságos úr elkísérhetné Hilda kisasszonyt a kórházba. Kell az most neki. Nagyon.

STEFI Ha kell neki, elkísérem. Te pedig igyekezz. Elmegy a vonat. (*Kimegy Máriával*)

Isabelle körülnéz, felveszi a csomagját, lassan utának indul

5. jelenet

György sátra. A fiú az ágyon, bejön Juanita és Pali

JUANITA Juan! Alszol?

PALI Tetteti.

GYÖRGY Nem alszom. Mit akartok? Miért jöttetek ide?

JUANITA Jobban vagy?

GYÖRGY Nem. Volt nálam az orvos.

JUANITA És?

GYÖRGY Nem mondott semmit. Fázom.

JUANITA Lázas vagy?

GYÖRGY (*keményen*) Azt hiszem.

JUANITA Képzeld, én is! Ma az ugrástól is nagyon féltém! De ne aggodj! Nem vagyok beteg. A szerelmesek mindig egyformán éreznek, nem igaz? Ha az egyik beteg, és fájdalmai vannak, ugyanezt érzi a másik is, nem? Ha az egyiknek levágják a lábát, a másik is tolókkocsiba ül. Mert ez az élet rendje. Ezért van a szerelem. Ezt Isten akarta így, és lám, így is lett.

GYÖRGY (*keményen*) Juanita, nagyon nehéz nekem most beszélni...

JUANITA Isten azért küldte rád a betegséget, hogy jobban lásd, milyen színes egyébként az élet. Hogy jobban lásd, mennyit ér a szerelmed...

PALI Az ám! Hoztunk a fiatalúrnak valamit... Ettől felugrálsz ám!

GYÖRGY Micsodát?

JUANITA (*elővesz egy üveg pálinkát*) Apám rakta el, amikor születtem.

Valami pálinka. Tizennyolc éves koromig akartuk megőrizni, de most felbontjuk, hátha jobban leszel tőle. Pali szerint biztosan.

GYÖRGY Fali szerint... gondoltam.

JUANITA Megiszod, aztán töltünk bele vizet és visszatesszük a helyére. A papa ügyis megbocsátja majd...

GYÖRGY Itt ült ma délután. Azon a széken. Órákat ült és nézett. Hogy van Hilda?

PALI Hála isten, csak törés... az beforr. Voltam a kórháznál, de nem engedtek föl. Háború van. De Stefi úr vele van. Azt engedték.

JUANITA Akkor reggel... nem tudsz még gyakorolni, mi?

GYÖRGY (*keményen*) Biztos nem...

JUANITA Kár. De azért siess meggyógyulni. Pestre megyünk. Juan és Juanita a levegő királyai. Nem vesszük be Palit is a csapatba?

PALI Nem. Én visszamegyek a birtokra. Es megvárom Hildát. Jön az. Megyek most. Dolgom van. Helyetted is el kell látnom a tevéket...

Stefi mondta, Hilda férje az éjjel visszajön, addig megint beánsnak a szénába... de most már kibírjuk nem?

GYÖRGY Ki.

PALI Na de iszunk vagy nem?

Pali felbontja az üveget, isznak belőle

GYÖRGY Köszönöm. Ez jó volt, Te is menj el, Juanita. Egy repülő a földön... százalmas látvány.

JUANITA De én szeretnék ápolni.

GYÖRGY (*felkiált*) Nem akarom!!!... az én családban mása szokás... a férfi egyedül hurcolja a betegségét.

JUANITA Nem megyek.

GYÖRGY Akarom.

JUANITA Na, jó. De reggel várlak a porondon. Akkor is, ha nem jössz.

Minden reggel várni foglak.

GYÖRGY Jó, várj.

JUANITA Föltesszük a trapézt is...

GYÖRGY (*egyre rosszabbul van*) Juanita!

JUANITA Lehetnél kedvesebb is hozzám...

GYÖRGY Menj el!!!

FALI Jöjjön. jöjjön. kisasszonyka...

6. jelenet

Stefi sátra. Hajnalban. Orvosa széken ül. Bejön Stefi ócska öltönyben, szürke télikabátban, fekete, zsíros kalapban

STEFI Doktor? Maga még itt van?

ÖRVÖS Kénytelen voltam megvárni magát.

STEFI Darabokra tört a bal válla. Meg a bokája. Nem lesz már egészséges. Leugrott. Úgyhogy marad. Velünk marad. Ahogy akarta. ÖRVÖS Az istállófiú miatt vártam meg.

STEFI Tudod, apa, vannak helyzetek, amikor nemet kell mondani. Ezt mondta nekem.

ÖRVÖS Szeretném, ha figyelne rám.

STEFI Igen, figyelek... Miért is van még itt?

ÖRVÖS Maga ivott?

STEFI Nem, de jó ötlet, inni fogok.

ÖRVÖS Ember! Térjen észre! Az istállófiúnak tífusza van!

STEFI Tífusz?! Itt?! Nem téved?

ÖRVÖS Nem. A fronton és közelében gyakori. Sajnos semmit sem tehetünk ellene. Háború van.

STEFI Háború van...

ÖRVÖS A cirkuszt fertőtleníteni kell, el kell szállítani a fertőzötteket. Amíg ez nem történik meg, jelentenem kell az esetet a városparancsnokságon, és lezárják a környéket.

STEFI TÍFUSZ?!

ÖRVÖS Igen, és sajnos a rosszabbik fajtából. Jelenleg három beteg van, a fiú, az erőművész, és... a lánya.

STEFI Juanita...

ÖRVÖS Igen, az előbb voltam nála.

STEFI Es ez... halálos...

ÖRVÖS Igen.

STEFI És elégetik a sátrat, a lakókocsikat, a lakósátrakat... meg mindent?

ÖRVÖS Attól tartok.

STEFI Es ha a betegeket elkülönítem... és megígérem, hogy azonnal továbbmegyünk... mekkora az az összeg... amiért maga nem jelenti a városparancsnokságon... az esetet?

ÖRVÖS Ez nem pénz kérdése, uram. A járványt meg kell előzni. Ennek a városnak is van elkülönítője, ahová a betegeket visszük...

STEFI Oda akarja vinni a lányomat? Tudja, mire képes ez a gyerek? Megcsinálja a háromkarikaugrást a trapézról! Talán egyedül Európában!

ÖRVÖS Sajnálom. A tífusz az tífusz. Meg kell kérnem, amíg intézkedem, ne hagyják el a cirkuszt...

GYULA (*megjelenik*) A kórházból jövök, Stefi Herrgott!

STEFI Nem érdekel, honnan jött.

GYULA Ki ez?

STEFI Az... orvos...

GYULA Maga menjen ki!

Orvos kimegy

Régi trükk ez, Stefi Herrgott!

STEFI Régi trükk. Az.

GYULA Maga minden aljasságra képes. Maga rábeszélte Hildát, hogy ugorjon le a kupolából. Magának még a lánya élete sem fontos.

STEFI Nem. Semmi sem fontos már.

GYULA Telebeszélte valamivel a fejét. Egy ilyen ajánlatot különben egy nő sem utasítana vissza a nyomorból. Hilda nyomorék lett, maga miatt. De most belebukik a játékaiba. Visszük a katonákat. (*Kiszól*) Keressetek! Ilyenkor a szénába szoktak bújni!

STEFI Hilda elvettette az ugrást. En nem tehetek róla. Ő sem. GYULA Ne hazudozzon itt! Félti a háromszáz koronáját! Annak már befeleggett!

STEFI En megöllek, te szemét gyilkos!

Ráugrik Gyulára, de az a jobb keze egy ütésével elintézi, Stefi elnyúl a földön, behozzák Györgyöt

GYÖRGY (*döbbenet néz Gyulára*) Gyula... Van Isten! Gyula! Eljöttél értem?

GYULA György... mit keresel te itt...

GYÖRGY Köszönöm, hogy rám találtál, Gyula... már vártalak... én nagyon beteg vagyok... Stefi úr, ő a bátyám, és eljött értem... Gyula, én nem akartam megszökni a frontról, mondd meg apának is... de én bombát dobtam egy kolostorra, tudod, azt mondták, főhadiszállás, de nem az volt... hatvan olasz gyerek pusztult el, érted, hatvan gyerek... én nem bírtam már, Gyula, eljöttem... de tudtam, hogy megbocsátotok... ugye apa sem haragszik már rám... Stefi úr... Gyula most hazavisz, de csak amíg felgyógyulok... utána visszajövök... és rendbe teszek itt mindent... meg kitanulom, amit... nekem van pénzem... és rendbe teszek itt mindent... megcsináljuk a számat, jó?... de mosta bátyám... visszajövök, visszajövök, Stefi úr... akkor is... ha maga nem szeret engem... visszajövök.

GYULA Vigyétek ki a kocsi.

GYÖRGY Visszajövök, Stefi úr! Visszajövök.

Kiviszik

STEFI Mi lesz velem?

GYULA Beteg. Ha felgyógyul, főbe lövik. Szőkevény. Háború van.

STEFI Tífuszos.

GYULA Tífuszos?! Annál jobb. Akkor meghal tífuszban. A főbelövés kínos procedúra lenne a családnak. Káplán!

KÁPLÁN Igen!

GYULA Találtak még valakit?

KÁPLÁN Nem.

GYULA Különös. Még visszajövünk...

Elmennek. Stefi egy darabig ül, maga elé mered

STEFI (*magának*) Valami pénznek lenni kell... valami összegnek... amitől... elvihetem őket, ha... (*Kikiált*) Mária!

MÁRIA Igen, nagyságos úr.

STEFI Te hallottál mindent?

MÁRIA Igen.

STEFI És mit... szólsz...

MÁRIA Rosszul tette a nagyságos úr, hogy befogadott mindenkit.

STEFI Figyelj, Mária! Mondtad a múltkor, igaz, egy kereskedő, jött egy kereskedő, meg akarta venni a tevéket, igaz?

MÁRIA Igen, de elzavartuk.

STEFI Tudod, hol lakik?

MÁRIA Itt szemben, a hentesnél. Onnan hozom a majmoknak a maradékot.

STEFI Úgy is van, a majmok... hol vannak a majmok?

MÁRIA Hol lennének? Ki vannak kötve a fákhöz.

STEFI Menj át akkor a henteshez és mondd meg, viheti a tevéket, a majmokat is...

MÁRIA De az levágja őket! Hús kell neki, mert nincs a városban, arra kell neki!

STEFI Te ne törődj azzal. Indulj.

MÁRIA Ilyenkor, hajnalban?

STEFI Ilyenkor! Azt mondtam, eredj! Carmen! Carmen!

CARMENSITA (*befut*) Uram, mélységes együttérzésem, én nem is tudom...

STEFI De jó! De jó, hogy te még itt vagy! Te annak idején megöltél valakit, igaz? És hazudtál nekem, igaz?

CARMENSITA Hát ha már így rákérdez...

STEFI És én megmentettelek a kötélről, igaz?

CARMENSITA Igaz.

STEFI Akkor most figyelj... járd végig a várost, hallod, el kell adnia sátrat, ne aggódj, veszünk másikat. De ezt el kell adni... ha szétvágják... jó lesz ponyvának, ruhának, bárminek... Jó? Megteszed? Megteszed?

CARMENSITA Meg hát. Egy szóval: tönkrementünk?

STEFI Nem, csak most pénz kell... sok pénz... indulj, eredj...

CARMENSITA Megyek. Az Isten áldja a továbbiakban, igazgató úr...

STEFI Ne köszöngess itt, hanem siess, siess...

Carmensita kimegy, belép Pali

Te itt vagy, Palikám?

PALI Elvitték Györgyöt! Hová vitték?

STEFI Mit? A bátyja volt itt... téged nem találtak meg...

PALI A kupolában voltam, varrtam a ponyvát, nem vettem észre...

STEFI Jól van, jól van... figyelj, rosszul áll... Hilda, összetört a válla meg a lába...

PALI De én meg azt hittem...

STEFI Mindegy, mit hittél... Pestre kell vinni, ott meggyógyítják, rendbe teszik... és akkor hozzád adom... van pénze a szüleidnek?

PALI Kévs. Háború van. De messze van az... a Felvidéken...

STEFI Nem baj. Siess. Hány nap...

PALI Ha az egyik lovat elvihetem...

STEFI Az ám, ló is van még...

PALI Akkor egy hét. Ha nagyon hajtom.

STEFI Nem baj. Elmegy? Igen? Pestre gyere! A Városligetben leszünk! Megteszed?

PALI És ha elkapnak?

STEFI Akkor örökkéig nyomorék marad a szerelmed, rendben?

PALI Megyek. A szürkét viszem. Hildának meg mondja meg...

STEFI Megmondom. (*Hirtelen megcsókolja*) Eredj, fiam.

Pali kimegy, betámolyog Juanita

Hát te?

JUANITA Mi ez a rohangálás... mi történt?

STEFI Mutasd magad... lázas vagy, lányom. Le kell feküdnöd. Nincs baj. Meztitláb vagy! Hányszor mondtam, hogyne mászkálj meztitláb! Megfázol, és ugrik az esti előadás!

JUANITA Papa, nem hiszem, hogy estig jobban leszek...

STEFI Jobban leszel. Az ugrást ma este nem csináljuk meg. Eddig is kár volt ennek a pár rühes parasztnak. Te igazi artista vagy, neked kőcirkuszban a helyed... majd a Városligetben!
JUANITA Az jó lesz... addigra meggyógyulok, és György is.

Stefi megtántorodik, az öltözőasztalra szédül

(Megijed) Mi a baj, papa?
STEFI *(összeszedi magát)* Mi az... amit legjobban szeretnél... ha megkaphatnád... én...
JUANITA Máriának szólhatnál, varrhatna egy új trikót... abból az aranyszínű anyagból, amit Carmensita bácsi lopott a múltkor, egy fekete övvel...
STEFI Megvarrja. Mária megvarrja. Ja, elment. Visszajön. Estére meglesz.
JUANITA Nagyon álmos vagyok.
STEFI *(felveszi a karjába a kislányt)* Gyere, visszaviszlek a sátradba... dehogyan viszlek... amikor itt vagyok... itt melegebb van... nálam feküdj le az ágyra... feküdj ide...
JUANITA Anya hol van?
STEFI Elment... Hildához a kórházba... de visszajön, visszajön. Aludj, aludj, Juanita.

7. jelenet

Ugyanott késő délután. Stefi az öltözőasztal előtt ül, az előző jelenetben szereplő régi öltönyében, készíti magát az előadásra. Juanita már nincs az ágyban

STEFI Mária! Mária! A köpenyemet!
MÁRIA *(bejön)* Carmensita nem jött vissza, nagyságos uram, Magdaléna is elment, a majmok nélkül nem tud fellépni... a többiek is... biztos, hogy lesz előadás?
STEFI Biztos.
MÁRIA De jegyeket sem vettek, és ha felégetik a cirkuszt...
STEFI Ma még nem égetik fel. Este pedig jönnek. Csak elővétele nem volt.
MÁRIA Nekem mindegy, nagyságos uram.
Mária kimenet találkozik az ajtóban Isabelle-lel, beengedi, Isabelle bejön, leül az ágyra
ISABELLE Úristen, de fáradt vagyok...
STEFI Nem jött a vonat?
ISABELLE De jött.
STEFI És?
ISABELLE Hagytam elmenni.
STEFI Miért?
ISABELLE Ki tudja? Talán mert az ember legjobban a nyomorához kötődik.
STEFI El kellett volna menned. Most el kellett volna menned.
ISABELLE Ezt a pár évet még végigcsinálom. Megérdemled. Ezt még megérdemled. Juanita nincs a sátrában...
STEFI Nincs.
ISABELLE HOL VAN?!
STEFI Elvitték.
ISABELLE Elvitték?! Kicsoda?!
STEFI Elvitték a kórházba. Tífuszos.
ISABELLE TÍ-FU-SZOS?!!!

Csőnd

És te... te még élsz? Te mindent túlélsz? Te már nem tudsz megdögleni?!
STEFI Ne kiabálj velem, fellépésem lesz.
ISABELLE Istenem... az elkülönítőbe?
STEFI Igen. Együtt vitték őket az elkülönítőbe. Györggyel, a fiammal együtt.
ISABELLE Azonnal odamegyek...
STEFI Felesleges. Nem engednek be.
ISABELLE Tudod, hogy onnan...
STEFI Tudom.
ISABELLE És most... mi lesz?
STEFI Előadás.
ISABELLE Milyen előadás?
STEFI Cirkuszi előadás.
ISABELLE Te azt hiszed, ezek után én fogom a tevéket...
STEFI A tevéket nem. Eladtam. Elmentél. Vagy nem? Mintha örökre mentél volna el, nem? Eladtam őket. De megnézheted. Ott vannak a hentes kirakatában. Földarabolva. Ott, ahol az a nagy sor áll. Itt pedig már régen karanténnek kellene lennie. De még nincs. Háború van.

ISABELLE Megezik a tevéket?!
STEFI Meg. Es hamarosan minket is. A majmokon már túl vannak. Jön az ember. Aztán a fák, a virágok, a föld. Mindent megezik.
ISABELLE Megezik... Istenem, Juanita, szép kislány...
STEFI *(hirtelen felugrik, elkapja Isabelle vállát, erősen megszorítja)* Ide figyelj! Pénz kell! Nagyon sok pénz! Azonnal sürgönyözz apádnak...
ISABELLE Megölted a lányomat... engem már régen...
STEFI Figyelj ide, a keszevit! A kórház főorvosa azt mondta, Pestre kell őket vinni, érted? Ott tudnak velük csinálni valamit! De csak ha megfizetjük az orvost! Kiengedi őket!
ISABELLE Igen, kijöhetnek, láthatom megint...
STEFI Fölégetik a cirkuszt... kocsit kell bérelnünk. Apád Pestre küldje a pénzt, a főpostára! Érted? Figyelsz?!

Összeölelkezve állnak a színpad közepén

MÁRIA *(kintről)* Nagyságos uram, menjenek odább, itt vannak az emberek...
ISABELLE Együtt fekszik az elkülönítőben... egy gödörben... minta... ez iszonyú... Stefi...
STEFI Meg lehet menteni! Meg kell menteni őket!
ISABELLE Igen! Meg kell menteni!
STEFI Hiszel nekem?
ISABELLE Hiszek! Hiszek!
STEFI Megmentjük őket... Neked kell menni sürgönyözni, nekem előadásom lesz... mindjárt kezdődik...
ISABELLE Igen... az előadás...
STEFI Ma én csinálom meg a hármaskarikaugrást... én is tudom... mert különben visszakérik a pénzt ezek a parasztok...
ISABELLE Ma te csinálod... én pedig sürgönyözök apámnak... STEFI Menj! Itt a kalapod, meg a táskád, menj... *(Kilöki a fénykörből Isabelle-t, egyedül marad)* Mária! Mária!

Mária bejön

Tudsz még kötélén járni, Mária?
MÁRIA Talán... nagyságos úr... de nem tudom...
STEFI Most ne kérdezz semmit. Menj Juanita sátrába, ott találsz ruhát, öltözz fel...
MÁRIA *(lassan tagolva)* Nagy vöröskeresztes kocsikkal jöttek! Föl akarják égetni a cirkuszt! Lelocsolták valamivel a sátrát, amiben György úr aludt!
STEFI Te ne nézz engem, ne bámulj, hanem készülj! És ha le mersz esni, megjáród, világos?
MÁRIA *(felkiált kétségbeesetten)* Nem hallok, amit monddok?!
STEFI Valamikor tudtam a dupla hátraugrást, még meg tudom csinálni, meg tudom csinálni, nagyon kell ma a bevétel, Mária... Ma nem kell háló. Anélkül csinálom... remeg a kezem... mi a franc van? Van még ital valahol, Mária... van még...
MÁRIA A kisasszonyka pálinkája, amit elrakott neki a nagyságos úr...
STEFI Úgy van. úgy van, Mária. Siess, siess öltözni...

Mária csak áll és néz

MENJ MÁR! ÖLTÖZZ!

Mária kimegy, Stefi kiveszi a pálinkásüveget

Ezt még... és minden menni fog... egy kis erőt... és menni fog minden... *(Kinyitja az üveget, meghúzza, döbbsen áll)* VÍZ?! Mi ez? Víz?! Megitták... a pálinkát, amit a lányomnak... megitta ez a rabló banda... tizennyolc éves korában, akkor szerettem volna, a születésnapján... *(Eszelősen nevetni kezd)*

Az ajtóban megjelenik Gyula és két sorozatlövő puskával, szuronnal felfegyverzett őr, némán állnak, Gyula felhúzza a pisztolyát

GYULA Bevégeztetett, Stefi Herrgott...
STEFI Egy pillanat, uraim, rögtön megyek, csak előbb fellépésem van még. Nekem ott fenn *(Mutatja)* dolgom van még...

Gyula közvetlen közélről belelő egy golyót

(Ugyanúgy folytatja) Sajnos, leszűkült a társulat, de eddig is a Herrgott-számra jött be a publikum, hát én itt vagyok, és megcsinálom a számot, mert aki tanítani tudja, az talán...

Láthatóvá válik fönn a trapéz, Stefi elkezd mászni a kötélletrán

GYULA A rühes anyádat fogsz te ott ugrálni...

Egymás után lövi a golyókat Stefibe, aki mászik folyamatosan fölfelé

(Miközben céloz és lő) Művészete van az ingyenélő szeméjének, művészete! De majd én megmutatom! Megmutatom, ki itta kultúra! Megállni! Azonnal jöjjön le!

STEFI (felért) Így. Hé! A háló! Hol a háló! Ja! ÉN mondtam, hogy nem kell... mert tudja, főhadnagy úr, ez különleges alkalom.

GYULA Maguk mit állnak itt? Nem látják, mit csinál? Lőni! Sorozatban, amíg lebukik onnan...

A két katona sorozatban lövi a trapézon mosolyogva álló Stefit

STEFI Nem értitek ezt? Ezt a boldogságot? Először a lengés... a legfontosabb, ugye, kislányom, ahogy mondtam neked... a lendület a legfontosabb... a pillanat századrészére kell kiszámítani az ugrást... ezredrészére... de ezt megérzi az igazi légtornász... ez a csoda, Juanita... amikor el tudod kapni az időt... amikor meg tudod érinteni... GYULA Na, majd én lehozom onnan...

Fél karjával, nagy kínlódással próbál fölmászni a kötélletrán. Most Stefivel szemben, a másik trapézon feltűnik egy alak, de Stefi még nem veszi észre

STEFI Micsoda összejátéka ez térnek és időnek, mi? Mi lettem? Filozófus, a szentségit? Akkor valami baj van, akkor lehet, hogy nem sikerül...

MÁRIA (ő van a másik trapézon) De igen. Sikerülni fog, nagyságos úr. STEFI Mária? Te... mit keresel ott? Mit akarsz ott? Vigyázz... MÁRIA Én is ugrom a nagyságos úrral.

STEFI Mi van rajtad?

MÁRIA Juanita ruhája. Neki varrtam. Aszott vénlány lettem, rám is jó.

STEFI Nincs semmi baj, Mária. A lendületre figyelj.

MÁRIA Meggyógyulnak a lányok, Stefi úr. És Isabelle is visszajön. Maga boldog lesz... és én is... én is olyan boldog vagyok...

STEFI Boldog vagy, Mária? Ez a félkezű mindjárt felér ide! Kész vagy?

Készen vagy, Mária?

MÁRIA Kész! Készen vagyok, nagyságos úr!

Mária rezzenéstelen arccal áll. Stefi megfogja a hintát, letről zene, ováció. Gyula már a sarka felé kapkod. Stefi mosolyogva belendül a hintán. Ebbe a lendületbe hull bele a

függöny